

Dino Pešut

Dino Pešut (1990) rođen je u Sisku.

Studira dramaturgiju pri Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu.

Dobitnik je nagrada Marin Držić za dramske tekstove *L.U.Z.E.R.I.* (2012.), *Pretposljednja panda ili statika* (2013.) te za trilogiju *VELIKI HOTEL BEZDAN* (2015.)

Praizvedeni su mu dramski tekstovi *Pritisci moje generacije* (HNK Split, 2013.) te *Pretposljednja panda ili statika* (ZKM, 2015.).

Dramski tekst *Pretposljednja panda ili statika* je 2015. godine selektiran u program Stuckemarkt pri festivalu Theatertreffen u Berlinu.

Radi kao dramaturg i redatelj.

Dino Pešut

VELIKI HOTEL BEZDAN¹

(TRILOGIJA)

PUPOLJAK²

TROKUT³ (NINA VIOLIĆ ČITA GOSPODU DALLOWAY VIRGINIJE WOOLF)

SMRZAVANJE⁴

Gradovima

I propalim ljubavima
Među njihovim ulicama,
F.?.
N. A.
M. U.
I pet godina između njih.

¹ „Lijep; sasvim komfororno snabdjeven hotel na rubu bezdana, ništavila, besmislenosti. A svakidašnji prizor ponora usred ugodnih objedovanja i uživanja u umjetnosti može samo povećati radost u tom rafiniranom komforu.“ Gyorgy Lukacs, *Teorija romana*

² Mijo Vesović, 1987.

³ Sanja Iveković, 1975.

⁴ Damir Očko, 2014 .

PUPOLJAK (ROSEBUD)

ULOGE:

Sin
Otac
Djed
Djed 2

SIN

D.P., dvadeset i pet godina, ulazi u Hotel *Grand* u Sarajevu, soba 207,

dva omanja kreveta, jedna zaprljana plahta, TV u boji s više domaćih i stranih kanala, dva velika prozora s pogledom na toranj izgrađen u zadnjih dvadeset godina, jedan oveći pas zavija na parkiralištu, jedna jeftina fontana žubori negdje u drugom zvučnom planu.

D.P., dvadeset i pet godina, ostavlja kofer i sjeda na krevet.

Plače.

Jeca štoviše.

OTAC

Prijatelji su te napustili, otišli na premijere i zabave, druženja i večere, možda Rim, Pariz?

SIN

D.P., dvadeset i pet godina, sjedi na rubu kreveta i plače, jeca štoviše nekontrolirano.

Pas zavija na parkiralištu, a jeftina fontana žubori u drugom zvučnom planu.

i D.P., dvadeset i pet godina, pomisli, iskreno pomisli, ovo je divno mjesto za ubiti se.

OTAC

I te žene

koje te ostavljaju nemilosrdno jedna za drugom,

koje te varaju po haustorima i ostavljaju da grcaš u alkoholu i suzama.

One su samo posljedica tvog života, nemarnog, bezobraznog, neurednog i samozadovoljnog.

SIN

D.P., dvadeset i pet godina, ne može više plakati.

Ustaje, skida se

i tupo se gleda u ogledalo.

Nije loše.

Zaista nije tako loše.

Ostaci teretane još se uvijek naziru, penis je neznatno veći od prosjeka, zubi bez karijesa, plave oči, crna kosa.

OTAC

I te žene i ti muškarci koje sakupljaš oko sebe

ti nisu prijatelji.

Oni te ne vide tako.

Za njih si katalizator promjene, jedna divljina i šuma,

jedno more koje ih vuče prema svome dnu.

Nitko ne želi s tobom stajati na rubu svijeta i promatrati patnju, bilježiti nepravdu

i gušiti se u toj tami koju siješ,

magli koja ti probija iz očiju,

boli o kojoj pričaš.

Za njih ti si i srna i vuk

i lovac i lovina

i kad im dosadi,

oni te napuste,

i prijatelji i žene.

Nitko od njih ne želi s tobom, ne može,

tamo, u taj ponor.

Zato si uvijek sam,

Toliko bolno sam.

SIN

D.P., dvadeset i pet godina, Razmišlja što je krenulo po zlu i kako je završio ovdje.

On šuti, šuti već četiri dana,

ne može prozboriti

ni riječi

od onda, od onog sasvim malog beznačajnog sloma.

Od onda kada je bio sam, sasvim sam i nije imao koga nazvati i uvidio koliko je sam, beskrajno sam

i razlio se po pohabanom parketu, preko jeftinih pločica u kupaonici po cijelom gradu, ljetu.

I sada samo šuti, bez riječi je spakirao kofer, ušao u autobus,

kupio kartu i došao ovamo,

u hotelsku sobu broj 207 Hotela *Grand* u Sarajevu.

OTAC

Od mene si naučio bježati.

To je odlika beta i omega,

subordinata,

slabih muškaraca.

I tvoja šutnja je bijeg.

I tvoje pjesme su bijeg.

I cijeli tvoj život je bijeg.

SIN

D.P., dvadeset i pet godina, još prije koji mjesec je bio uvjeren da zna, zna kako živjeti ovaj život

i čemu se veseliti,

bio je uvjeren da je dobar, štoviše izniman znanstvenik,

predan ljubavnik

i jedan sasvim solidan mladić.

OTAC

I sada me poslušaj,

dobro me poslušaj, žao mi je.

Žao mi je što sam te naučio da je nepodnošljivo biti doma jer su tamo su zvijeri

i ljudi su posebno zli kada te poznaju.

To sam te ja naučio,

kao i udarati šakama.

Žao mi je što sam te naučio da si stranac, došljak i drugi

i da te nitko neće voljeti.

Tako sam te naučio,

da će te svi jednom

napustiti

kao i ja,

zbog kavane iako nikada nisam pio,

zbog neke neplodne zemlje,

zbog neke druge države koja me jednako eksploatirala.

SIN

D.P., dvadeset i pet godina, imao je tek drugi živčani slom.

Prvi je bio nešto prije,

kad je majka umirala

pa preživjela,

kad je pišala krv i od njega se opraštala.

OTAC

Tvoj sam otac i u svemu si me pobijedio,

bježiš brže od mene,

piješ više nego što sam ja ikada pio,

biraš puno lošije prijatelje

i gore žene nego što bih ih ja ikada pogledao.

U svemu si me pobijedio.

SIN

D.P., dvadeset i pet godina,

svakog je prevario barem jednom,

Svakog zajebao i svakoga barem malo uvrijedio.

Nije ništa drugo doli

kreten,

budala,

i pijanac.

Sasvim običan trikster

na granici ludila.

Nikada nije bio voljen,

nikada nije osjetio ljubav

i vjerojatno nikada nije volio.

To je gore od usamljenosti
koja prati D.P.-a, dvadeset i pet godina.
Potajno piše pjesme i
objavljuje ih pod pseudonimom,
a jedna je čak postala i hit
u izvedbi popularne hrvatske pjevačice
Maje Šuput.
OTAC
Treća si generacija krivih životnih izbora
slabih muškaraca
koji se zaljubljuju u žene s bolesnim štitnjačama
nezdravim odgojem.
Treća si generacija pijanaca
i šarmera,
bjegunaca
i bolnih senzibilaca koji se povlače
u tišinu
kao kakve karmelićanke.
Treća si generacija muškaraca koji zašute
u trenu kad zazivaju upomoć.
SIN
D.P. pali radio.
Jedan hrvatski hit iz 2004.
godine,
Tragovi u tragu
za koji ćemo možda dobiti autorska prava
pa će ga zapjevati četiri muškarca:
jedan unuk,
jedan otac
i dva djeda.
Ako ne, tišina,
poznata šutnja od 3:45.
OTAC
I sasvim si neznatno
razmažen,
pjesnik ili kapetan,
kako bilo
nije dobro,
sine.
DJED
Tvoj sam djed,
s majčine strane,
jedan od deveterice sinova
jednog ruskog dezertera

i jedne žene koje se slabo sjećam.
Ja sam te razmazio,
naučio te ruskoj poslovice,
ili si carica ili caru ne smetaj.
I car si bio.
DJED 2
Tvoj sam djed,
i ne poznaješ me,
napustio sam tebe i tvog oca
netom nakon što si se rodio
iz straha.
Iz istog straha zbog kojega sam ja pio
dok se jetra nije raspala.
DJED
Nesretni su muškarci
odakle si ti došao.
Nastali iz krvi,
iz ratova koje nisu razumjeli,
iz gladi i tuge
i tako iz države u državu
iz sistema u sustav
nešto gradeći.
DJED 2
Tvoj sam drugi djed.
Nikada me nisi upoznao
i nećeš tako skoro.
Od mene je tvoj otac naučio bježati
kao što si ti to od njega.
Prokletstvo preskače generaciju.
DJED
Rusi znaju da unuci zavrte krug,
jedan puni krug
krivog vjerovanja.
Moja si emotivna slika,
kartografija posesivnosti,
Od mene si naučio zarobiti ljude,
ptice
i ne puštati,
katatonično ne popuštati.
DJED 2
Putujem kao i ti.
Od grada do grada,
spavam u jeftinim hotelima,
jebem žene koje su uvijek

drugi izbor.
OTAC
Nisam htio da me mrziš kao što sam ja mrzio
svoga oca.
A ipak smo ovdje.
I ti i ja i on.
SIN
Moja je glava prepuna.
Što želiš ?
OTAC
Želim da nestanem.
SIN
To je nemoguće.
DJED
Tvoj sam djed,
tvoja preslika,
moja kosa
i prkos.
DJED 2
Tvoj sam djed,
moja pića,
moji gradovi
sada su tvoji.
OTAC
Želim da mi oprostiš
jednom zauvijek
što nisam bio ovdje,
što sam te napuštao
zbog neplodne zemlje
i kavana u kojima nisam pio.
SIN
Opraštam ti.
OTAC
To nije dovoljno.
SIN
Ne mogu ti pomoći.
OTAC
Došao sam ovamo.
Znao sam da ćeš doći ovamo.
I ja sam došao.
SIN
Hvala ti.
OTAC
Zašto ne govoriš?

SIN
Riječi mi zapinju
u jeziku.
OTAC
Reci nešto.
Bojim se za tebe.
SIN
Šutnju sam od tebe naučio.
OTAC
Ja sam te naučio šutnji.
SIN
Jesi.
OTAC
Jer sam lijen.
SIN
Slab si.
OTAC
Volio bih da je drugačije.
SIN
Možeš ići.
OTAC
Dopusti mi da te zagrlim.
SIN
Trebalo te ranije urušiti.
DJED
Svi muškarci u ovoj kući biraju jake žene,
jake i uplašene
kako mi ne bismo morali ništa.
DJED 2
Uplašene i ljubomorne,
posesivne, napuštene
i nevoljene.
OTAC
Moja si preslika,
ne njena.
Na kolodvorima i aerodromima,
izgradio sam ti jedan toranj nade
bez pokriva.
SIN
Pronalazim fotografiju.
Stojim ispred bicikla
koji je kasnije ukraden
i velike police knjiga.
I to je bilo sve,

bio sam voljen,
bio sam blizu...
OTAC
Nisi.
Jer nisi imao hrabrosti
i nemaš još uvijek.
Nisi imao od koga naučiti.
Spakiraj kofere,
idi!
Bit će ti bolje.
DJED
Govorio sam ti da igraš fudbal
jer svi muškarci u tvojoj obitelji
rade rukama.
I svaki od njih previše razmišlja.
Tako i ti.
Ruke i glava dovode do ludila.
Noge, noge, one spašavaju.
Nogama trčiš od metaka
i gladi i trčiš za loptom i
slobodan si.
Glava je nemilosrdna.
Od nje
štrik, prozor, žilet, metak.
OTAC
Govorio sam ti,
ovdje nećeš biti sretan.
i nisi sretan.
Ostavljao sam te s njom
namjerno.
Napravio sam te
kako se ne bih morao baviti njome.
Napravio te i ostavio.
DJED 2
Šuti!
Šuti i srami se
kao što se i ja sramim.
OTAC
Moj je otac mene tukao,
a ja tebe nisam nikada.
Moj je otac pio,
samo je pio
dok se od pića nije raspao.
Ja nisam.
Tebi je svakako bilo bolje.

DJED 2
Sram je u mojoj obitelji
kao bolest štitnjače u tvojoj.
I zato sam pio
jer nisam mogao
ništa
drugo.
DJED
Pio si jer si bio nesretan.
Jer si uništavao živote
jer si bio nesretan.
Prokletstvo preskače generaciju.
OTAC
Tebi je svakako bilo bolje
jer te nikad nisam tukao
i nikad nisam pio
i govorio sam ti da učiš,
učiš i čitaš.
SIN
Ostavio si me samog s njom,
potpuno samog
da od nje učim
o strahu,
da uraste u mene.
Svi ste krivi.
DJED
Ja sam kriv.
Ja sam je tako naučio
da vrišti i plače
i da više ne može.
Ja sam je naučio da se najviše boji
napuštanja.
OTAC
Ona je našla mene,
muškarca koji će je uvijek
malo napuštati.
Jer ona ne bi znala drugačije.
Svakodnevnica bi je ubila.
SIN
Ulazila je u mene.
Za nju dvoje ne postoji.
Razlika u njoj budi dna
i ponore,
histeriju.

OTAC
Žao mi je.
DJED 2
Nije ti žao.
Ne laži svom jedinom djetetu.
Izvukao si se.
Tako si se i od svoje matere
izvlačio.
DJED
Ovdje svatko misli da mu najteže.
Svaki muškarac.
Žene nemaju vremena
za samosažaljevanje.
SIN
Zašto si došao?
OTAC
Zato što me trebaš.
DJED 2
Stariš.
I ja sam došao do istih zaključaka,
s godinama
i rakijom,
ali nisam mogao do tebe.
Pojavila se neka nova granica
i puške na njenim rubovima.
OTAC
Jer ljudi varaju,
kradu i ubijaju,
ali to sam ti pokušao objasniti.
SIN
Jesi.
OTAC
Ali ti si uvijek pametniji.
SIN
Jesam.
OTAC
I ljudi su zli.
SIN
Rekao si mi.
OTAC
I zato sam ovdje.
DJED 2
I ja sam pokušao doći do tebe,
prije nego što sam umro,

ali nisam mogao.
Pokušao sam doći do tebe
da se ispričam.
OTAC
I rekao sam ti da jebeš,
da se ne vežeš,
da možeš sam.
Jesam li ti to rekao?
SIN
Jesi.
OTAC
I pametniji si od toga,
od nje.
SIN
Nisam.
OTAC
I od svih njih.
Pošalji ih sve u kurac,
i nju, pogotovo
Nju.
SIN
Ja sam kriv.
OTAC
Ti si samo glup.
Ovo nije vrijeme za sanjare,
pjesnike i litalice.
Nije.
Nije vrijeme za šarmere za šankom.
To je bilo prije.
SIN
Znam.
DJED
Svakome je njegova sudbina najteža,
osim budalama,
bogatih budalama.
A ja još uvijek osjećam mulj, baru do koljena,
kad sam lovio ribu rukama da nešto pojedemo.
A svi u ratu, svih osmero u ratu,
cijela Europa u ratu, gori.
Židove su tada kao štakore gušili,
a ja,
u toj bari, molim Boga za jednu ribu
da ostane u rukama i mislim si
kraljevstvo za štap,

život za udicu.
Glad, više nema gladi,
a jedino glad uči ljude o životu.
OTAC
Došao sam ti reći da odeš,
da kreneš ispočetka
da ostaviš sve iza sebe,
svoje plitke prijatelje
i svoju bolesnu majku.
Postoji bolji svijetovi od ovoga tvoga.
SIN
Hoću.
OTAC
I zaboravi sve što sam ti rekao.
DJED
Imao sam samo jednu kćer
i njoj sam uništio život.
Imao sam sedam žena i
svakoj od njih sam otežao život.
I onda odlazio.
Tako i ti. Tako i svi mi.
SIN
Došao sam ovamo da budem sam,
da se posložim i krenem ispočetka.
OTAC
Ti nisi kriv za ono što je ona napravila.
SIN
Nisam.
OTAC
I to je tako moralo biti.
SIN
To ne možemo znati.
OTAC
Pij!
Na, pij!
Samo pij!
I pleši!
DJED 2
Popij jednu rakiju sa mnom,
druže stari!
DJED
Da nam je bio samo još jedan Božić.
DJED 2
I još jedna Nova Godina.

DJED
Da smo se barem rastali i pozdravili
kao ljudi.
DJED 2
Morali smo otići
bez pozdrava
kao psi.
DJED
Mi nemamo uspomene,
nekoliko fotografija sa svatova
i nekoliko ratova između njih.
DJED
Pij,
druže moj!
OTAC
Rekao sam ti da se više zajebavaš,
piješ,
drogiraš se i
jebeš.
Nema ljubavi na ovome svijetu.
Jebi ga, nema.
Jer svi su nesretni sine,
baš svi
na cijelom svijetu.
SIN
Jesi.
I ja pijem, tata,
i jebem i zavodim, tata,
ali ne mogu stalno.
Nedostaje mi ljubavi.
OTAC
Toga nema.
Nema ni vremena.
Zato pij. Pij!
Pijte i vi, dame i gospodo,
nesretnici i preljubnici,
oni koji pamte neke bolje dane
između dva rata,
onaj bljesak novog vala
kada su se zaljubljujvale u nas
anticipirajući rat!
Za vas, jedna himna
muškaraca između puške i emigracije.
Bio je disko!

KOR
*Na sve strane ljubavi pršti plam
dan postaje ljubavni hram
pripit momak sa njim smeđi san
na sudoperi u kujni zaključan*

*Rasčupana, k'o fol elegantan smrad
je l' to nežna ljubav iz moga sna
da li sam pripit kao zver
il' emancipaciju možda si to bila ti*

*Ref.
Društvo je shvatilo
da kujna i kupatilo
pružaju mogućnosti
za ljubav i za nežnosti*

*So, hajmo u kupatilo
na miru da se ljubimo
emancipovan il' pijan sam
svejedno je za blic tretman*

*Ostava, zimmica majcin znoj
sedaj mala, ljubav, nežni poj
u ostavi je zbija uvek gala
pri izlasku se u tašnu
uvek vraćaju ruž i ogleдалa*

*'Ajmo u šetnju, to davno beše
sad se uz mig ka kujni problemi rese
procveta tako cvet ljubavi
a često, i to sa novim partnerom
cvetanje se ponovi*

Ref. 3x⁵

DJED
Bit ćeš kao ja,
stari šarmer guste kose
jer si posesivan
i jer vjeruješ da ih sve posjeduješ.
Prkos ti ostavljam na dar.
DJED 2
Lutanje ti ostavljam ja.

⁵ Boban Petrović, *Kupatilo je svatilo*

S lutanjem dolazi žudnja.
Nećeš se debljati.
To sam ti ostavio,
iako te nisam upoznao,
a vjerujem da bih te volio.
OTAC
Slušaj me,
prekid,
to je kao gripa,
ništa drugo.
Trebalo preležati.
Svaka ljubav prođe,
prema majci i prema domovini,
a pogotovo prema ženi.
SIN
Znam.
OTAC
A ti imaš puno posla.
Odbijaš odrasti,
a svijet se promijenio.
Nitko se neće brinuti za tebe.
To više ne postoji.
SIN
Ne moraš mi to objašnjavati.
OTAC
I smiješ plakati.
Samo se nemoj ubiti.
Ne treba ti to.
SIN
Neću.
Neću još.
OTAC
Nemoj prije mene.
SIN
Neću.
OTAC
Fino.
I slušaj me.
Ne vjeruj starcima,
babama,
ovaj svijet tebi ništa ne duguje,
ali baš ništa.
Svi će ti govoriti kako je bilo prije,
koliko je novaca bilo

i kako je sve imalo svoju svrhu.
To su laži.
Svima je bilo bolje jer su bili mladi.
DJED
Jedino što je bilo potrebno
je znati plesati twist
i da vidiš.
Sada trče za fudbalerima.
I prije su,
ali džabe su mu bile noge,
ako s njima nije mogao plesati.
To me naučio otac Rus.
Oni poznaju suštine.
DJED 2
Prokletstva preskaču generaciju.
Što jedna generacije potisne
u sljedećoj ispliva na površinu.
Ja to znam i zbog toga se kajem.
Ja sam htio svijet,
a dobio sam Bosansku Dubicu
i cirozu.
OTAC
Prekid, pogotovo ljubavni,
je građanski rat.
Najbolje je iz toga izaći što prije
jer nema pobjednika,
samo šteta,
civilne žrtve
i neka lažna nada.
Obuci se,
s tom šačicom dostojanstva što ti je ostala.
Hodaj uspravno
kao da ćeš svojim kurcem pokoriti
svaki metar asfalta kojim koračaš.
DJED
Cvijeće je važno.
To je sad gotovo izumrlo,
ali cvijeće ih podsjeti
da sve umre
pa i ljubav.
DJED 2
Najedi se prije izlaska
kako bi kontrolirao alkohol.

OTAC
Koža!
To je atraktivno.
Jakna, hlače, cipele,
nije bitno.
Kožna jakna!
Svima je privlačan problem,
čovjek projekt,
superheroj plesnog podija.
DJED
Kosa!
Kosa odaje kakav si ljubavnik.
Pedantan i uredan, temeljit
ili divlji i neobuzdan.
DJED 2
I suze.
Plači, ako je nešto tužno.
Prosjak bez noge
ili neki novi fašizam.
OTAC
I odi van,
što ćeš drugo?
Ti si posebna vrsta budale.
Odi tamo i neka ti pucaju u koljena,
odi tamo i kockaj.
Nema drugog načina.
DJED
Stavi malo parfema.
DJED 2
I odi van,
živi te gradove,
Sarajevo, Beograd, Ljubljano
i zapali ih iza sebe
jer Berlin je hladan
i Nijemci su tako jebeno tihi
i uvijek ćeš za njih biti debil,
ein Idiot,
das Barbarian,
exotischen und Real.
A ovdje,
na tim žurkama i zabavama,
ti drugovi
i te beskonačne priče o ratovima

i palankama ostat će ti samo blijeda uspomena,
više poput nekog mamurluka.
DJED
Nije glad duго izbivala na ovim brdima,
a i zemlja se već navikla na krv.
OTAC
Izađi.
Zajebavaj se.
Što ćeš drugo?
SIN
D.P., dvadeset pet godina,
izlazi iz hotelske sobe broj 207
i pomisli,
Bože, kako bi bilo lijepo zaljubiti se danas.
HOTELSKA SOBA
Mi smo hotelska soba,
četiri studenta glume na zagrebačkoj Akademiji dramske
umjetnosti
zaposleni preko programa *Paket za mlade* za
2400 kuna
i tako je nas četvero jeftinije od printanja plakata,
a za kazalište posve besplatno.
Mi smo hotelska soba broj 207.
Ja sam jedan krevet,
ja drugi,
a ja sam zid.
Ja sam sve drugo.
D.P., dvadeset pet godina, provest će među nama
punih tjedan dana.
Ponio je svega tri para čarapa.
Dnevno masturbira odokativno pola sata
jer izgubi prvih dvadeset i pet minuta
tražeći odgovarajući pornić
(To sam ja, pornografski sajt! Prepun sam izbora!)
Na dan 4.10.2015. započinje pisati ciklus pjesama
Poezija, rukom ispisana
podnaslovljena *Sarajevska bilježnica*,
za F.?,
uskoro proslavljenu njemačku redateljicu.
Napisat će joj ukupno deset pjesama,
sasvim solidnih.
F.?. nije uzvratila simpatije
Usprkos kožnoj jakni,
frizuri,

dobroj večeri i
glasnoći.
D.P., dvadeset i pet godina,
konačno biva odbijen jednostavnom porukom
Bojim se da ne razumiješ da netko može biti zauzet.
I na dan 11.10.2015. pušeći piše

Za F.?

*Prazni restorani,
Kolibe, šume
Nakon tebe,
Kišne noći,
Doručci u magli
Nakon tebe,
Ugašeni festivali,
Otečena stopala
Nakon tebe
Jedan zagrljaj
I ruine jedne budućnosti
Nakon tebe,
Samo ja
U praznom restoranu
Druge me bitke čekaju
Nakon tebe.*

Potom ponovno masturbira.
Internetska veza je loša jer je centar bežičnog interneta
na drugoj strani hodnika. (To sam ja, ruter!)
Mora odustati što bi moglo dovesti
do bolnih testisa.
Mi smo hotelska soba,
stažisti,
Mrsićeve kućke,
paket mladosti
u zemlji koja je po nezaposlenosti istih
druga u Europi.
Ja glumim zid,
a ja krevet,
i ja sam krevet,
a ja sve ostalo.
SIN
D.P., sada već skoro 26 godina,
ulazi u hotelsku sobu broj 207
slomljena srca.

OTAC
Jebi ga.
SIN
Tata,
Moram ići.
OTAC
Kamo ćeš?
SIN
München.
OTAC
Hamburg je bolji.
SIN
U Münchenu ću početi.
OTAC
Jesi li siguran?
SIN
Ne znam.
OTAC
Počet će ti nedostajati
dani i ljudi.
SIN
Nemam baš puno tih ljudi.
OTAC
I ne očekuj da ti je Švabo nešto dužan.
SIN
Nije ni Hrvat,
ali ne mogu.
Radio sam u kupleraju, tata,
dva mjeseca.
OTAC
Pa šta?
SIN
I to što kažeš.
OTAC
Što si radio?
SIN
Na recepciji.
To se sad zove *wellness-centar*
koji radi cijelu noć.
Tata, tražili su studente,
apsolvente, zamisli
da radiš u kupleraju,
na recepciji, tata.
OTAC
Jebi ga.

Ne hodaju svi s doktoratom okolo.
SIN
I ti si otišao s dvadeset i šest.
OTAC
Jesam.
i trebao sam ostati,
ali sam se zaljubio i ostao.
Kako sam mogao znati?
SIN
Deda je gradio Jugoslaviju
ti si živio novi talas,
a ja, a ja
sam ostavljen s bivšim pankerom
s tamburom u ruci
i domovinom u srcu.
OTAC
Ja nisam mogao znati.
Kad si u kešu, ne razmišljaš
da tamo neki Milošević sere govna.
Boli te kurac.
DJED 2
U siromaštvu te nije briga.
DJED
U gladi,
samo razmišljaš o toj ribi,
samo jednoj od koje se najede nas troje.
OTAC
I kako sam mogao znati?
SIN
Ne znam.
Možda je bilo nešto u zraku.
Kao ovdje...
Ovdje se osjeti nešto u zraku,
neka jeza, tata.
OTAC
Rat daje muškarcu smisao
kad nema posla,
kad propadne u ljubavi
Onda ima poriv ubiti nekoga.
SIN
Meni ti je to dosadno.
OTAC
Kad odlaziš?
SIN
Na jesen.

U školu.
Svugdje postoji kupleraj,
a tamo je škola besplatna, tata.
Potpuno besplatna.
OTAC
Švabu nije briga kakva si osoba.
Zanima ga kako radiš.
Samo to.
SIN
Moguće.
OTAC
A što ćeš s njom?
SIN
Ona je sada tvoja briga.
OTAC
Ali ja nisam tu.
SIN
To nije moj problem.
DJED
To je moj problem.
Ja sam je takvom napravio.
Ovisnom o patnji,
samoći.
I sada napokon ostaje sama,
sa svojom mamom.
To je strašno za jednu odraslu ženu,
ostati sama sa svojom majkom.
DJED 2
Ja sam htio i sinove i unuke.
Tako je bolje.
Oni odu
i znaš da će otići
pa se nekako na to pripremiš.
SIN
Ja odlazim zbog vas,
a svima ću reći da idem zbog politike.
OTAC
Tome sam te ja naučio.
SIN
I govorit ću da je to zbog nacionalizma,
jednog posttranzicijskog kiča,
a odlazim zbog nje.
OTAC
I ja sam odlazio zbog nje,

ali i njih,
svih ostalih.
DJED
Muškarci su ovdje samo barut,
a govorio sam mu,
igraj fudbal,
imaš jake noge i ljevak si.
Svi vole fudbalere,
svugdje.
Fudbaleri ne moraju ni u rat
niti u škole.
SIN
Tata, bojim se političara,
kao što sam se bojao nje,
njenih ispada i manipulacije.
A ja ovdje ne mogu.
Svi bi bili blizu centra,
svi bi neku moć.
Meni je to dosadno.
OTAC
Sine, ovdje su ljudi uvijek imali neku svrhu,
uvijek su gradili nešto.
Prvo socijalizam
pa jednu državu
pa neku drugu.
Ovdje se smisao dobiva kolektivno.
To znaš,
u čoporu, bandi, bit će i korporaciji.
Rekao sam ti,
nije vrijeme za pjesnike, romantike i budale.
To je vrijeme prošlo.
DJED
Kada bih mogao zaustaviti vrijeme,
ne vratiti,
nego zaustaviti,
možda bi bilo bolje.
DJED 2
Ne možeš to, družo.
Moj sin ovdje plače.
Njegov sin je uspio u onome što njemu nije,
sjebati svoga oca.
DJED
Neka ide,
moramo ga pustiti.

Samo ne dao mu Bog da se vrati.

DJED 2

Može otići kamo god želi,
ali neće to iz njega.

To je problem.

Tamo će gledati njegovu bradu
i negdje tiho misliti da je terorist,
čut će jako r u izgovoru i
blago ga sažaljevati.

OTAC

Kako stojiš s jezikom?

SIN

Onoliko koliko mogu.

OTAC

Za Švabu si kurac
bez njemačkog.

SIN

Hrvatu sam kurac
ovako i onako.

OTAC

Ne seri.

SIN

Šuti!

OTAC

Dobro.

SIN

Šuti.

Prestani govoriti.

Da si nešto htio poduzeti, poduzeo bi.

Ja idem da ne postanem ti,
jedna kukavica,
jedan patnik.

Dosta mi je toga,
pun kurac.

Gdje si bio?

Ha? Gdje si bio i gdje si sad?

OTAC

Morao sam raditi.

SIN

Ne seri.

Ostavio si me njoj.

Iskoristio si dijete kao štit.

Jebi se.

DJED

Možda je vrijeme da odemo.

DJED 2

Mi nemamo kamo, družo moj.

Ovo su ruševine,
korov koji smo sami pustili.

OTAC

Sada me mrziš?

SIN

Ne.

Nju mrzim.

Prema tebi ne osjećam ništa.

OTAC

Kako misliš živjeti tako?

SIN

Postoji psihoterapija,
možda dođe netko tko će me voljeti,
možda postanem bolesno ambiciozan.

Ne znam.

Još.

OTAC

Što sam mogao napraviti?

SIN

Mogao si mi vjerovati, konju.

OTAC

Kako ?

SIN

Ne znam.

Ne znam.

Ne može se vratiti vrijeme
ni očinstvo.

OTAC

Kako ne razumiješ?

Radio sam tamo kao konj po dvanaest sati.

Ja sam izgubio cijelu svoju obitelj
u jedno popodne.

DJED

Kako ste mu to mogli napraviti?

DJED 2

Mene nije bilo to popodne.

Bio sam na dnu jedne flaše

šljivovice.

Moguće je da sam već tada umro.

SIN

Pa si ti mene napustio?

Zbog njih?

OTAC

Nisam.

DJED

Jeli ste kod nas za stolom
veliki ručak.

Jebe mi se za nas.

Kako ste to mogli napraviti njemu?

DJED 2

Žene odlučuju
dok mi bježimo od njih.

One kuju planove,

štite.

A mene nije bilo.

Mene se nije pitalo.

DJED

Zajebao si, družo.

To se ne radi tako.

Ali i moj je otac otišao,

pobjegao iz Rusije s nepunih 26.

OTAC

To nisi ti,

tako je svima.

SIN

Ne zanimaju me drugi,

tata.

OTAC

Shvatit ćeš.

Jednom ćeš i ti napraviti dijete

i uplašit ćeš se

i pobjeći.

Samo čekaj.

DJED 2

Nama nedostaju očevi.

SIN

Kako si očekivao da će to proći?

OTAC

Ne znam.

SIN

Ti si znao kakva je ona.

OTAC

Meni je ona odgovarala,

bila je divlja,

posebna, glasna,

željna ljubavi,

mene.

DJED 2

Sasvim suprotna od njegove majke.

Kao što su tvoje djevojke
povučene i tihe,
sramežljive.

DJED

Tvoj sin je sve što ja nisam.

OTAC

To je upisano u nas.

Od toga ne možeš pobjeći.

Zaljubljujemo se u sve ono što

nisu naši roditelji.

Tako preživljavamo,
tako podgrijavamo nadu da će nas netko voljeti,
na neki

drugi

način.

SIN

Ali kad se vratila,

morao si vidjeti da je drugačija,

da je netko drugi.

Ona je bila dijete

i ostavio si jedno dijete da se bavim drugim djetetom.

OTAC

Nisam to vidio.

Bila je samo shrvana.

SIN

Bila je uništena do temelja,

do nedonoščeta.

Imala je dvije emocije upogonjene
frustracijom.

OTAC

Što sam mogao?

SIN

Vjerovati mi da nešto nije u redu!

OTAC

To se poklopi.

To je normalno.

Kada dijete prolazi svoju promjenu,

žena doživljava svoju.

To je tako u prirodi i to mora tako.

SIN

Jedino se ti ne mijenjaš.

DJED

Ti bi mu se trebao ispričati.

DJED 2

Za ispriku treba nešto napraviti.

Ja nisam bio ja

godinama.

OTAC

Jesu li tebe ikada svi napustili,

prijatelji,

roditelji?

Jesi li se jednom osjetio kao da si posve sam

i da nemaš više kamo?

SIN

Tako mi je cijeli život.

OTAC

Ti si jedno nezahvalno smeće.

Razmaženo, samozadovoljno smeće.

SIN

Ti si kukavica.

Lako je uvjeriti se da si pobjednik,

ako nikada nisi ništa napravio.

OTAC

Ti varaš,

preskačeš korake.

Ja to vidim,

bez radnih si navika,

nekih osnovnih načela.

Plitak si.

SIN

To sam naučio od tebe.

Žaliti se,

šutjeti

i onda, kad je ključno,

pobjeći.

OTAC

I sad bježiš ?

SIN

Ne.

Sad odlazim.

OTAC

Ona bi mogla umrijeti

od tuge.

SIN

Ona umire dvadeset godina

i sve će preživjeti

kao da joj je nemoguće priznati si

da je jaka,

a da joj bolest to ne dokaže.

DJED 2

Kad bih bio tu,

rekao bih mu da mi je žao,

raširio bih ruke i

dopustio zagrljaj.

Potom bih mu slagao da ga

nikada

neću

napustiti.

DJED

Laž, družo!

To nam sjebe djecu.

Ja sam svojoj govorio,

ne mogu bez tebe

i umrijet ću ako odeš,

a istina je bila da sam se bojao samoće

i da mi je bilo neizdrživo u kući samo s njenom majkom.

To je ona radila svome sinu,

a tako on govori svojim djevojkama.

To su laži,

ne njihove nego naše.

DJED 2

Kad bih bio tu,

ja bih mu se ispričao

i možda mu priznao da sam

promašaj.

DJED

Družo,

lako tako.

OTAC

Dodi.

SIN

Neću.

OTAC

Udari me ako trebaš.

SIN

Nema potrebe.

OTAC

Nisam ja kriv,

kunem se.

On je.

Kad bi on bio tu,

ja bih ga lupio.

SIN

Ovako?

OTAC

Da.

DJED 2

Bolje nisam ni zaslužio.

OTAC

Katkad zaslužujemo kaznu.

SIN

Ne.

OTAC

Ti mali bjegovi,

to su preljubi.

SIN

Što bi ti znao o tome?

OTAC

Mi smo isti.

I ja znam što radiš

i znam zašto te ostavila.

Mi smo isti.

I to je ono od čega bježiš,

a samo pratiš moje putanje

i koordinate.

DJED 2

Jesi li ti varao svoju ženu?

DJED

Vjerojatno.

Takve se stvari potisnu,

a onda i zaborave.

DJED 2

Sve se da zaboraviti

uz dovoljno truda.

DJED

Ja mislim da tvoj sin vara svoju kćer.

DJED 2

Tako bude u životu.

DJED

Došao ovdje da te zamolim...

DJED 2

Družo,

nemoj plakati.

DJED

Ja ne mogu bez nje.

Ne mogu.

Ne želim da ode za njega.

DJED 2

Tko si ti, starče, da tako određuješ tuđe sudbine?

DJED

Oni nisu dobar par.

Zaista nisu.

DJED 2

Srami se.

DJED

Neću izdržati bez nje.

DJED 2

Djeca te moraju napustiti.

To je pravilo.

Ako ih ne pustiš, ona umru.

DJED

Osamdeset i osma je.

Ja osjećam rat pod svojom kožom.

Nije vrijeme za svadbu.

DJED 2

Nikada nije vrijeme.

DJED

Ti vaši, oni divljaju.

DJED 2

Oni nemaju veze sa mnom.

DJED

Ne dopuštam joj.

Kakav život je čeka?

On je stalno na putu.

Rat će.

DJED 2

Pa neka barem imaju ljubavi.

DJED

Osamdeset i osma je.

Tko je otišao, otišao je.

DJED 2

Star si i usamljen,

paranoičan i tako težak.

Težak si, starče.

DJED

Lako je tebi.

Ti si pijanac.

Ti nikada ništa ne osjećaš.

Zato ti je i sin tako mutav.

DJED 2
Tvoja je kći naporna i glasna.
Tako gladna pažnje,
nepripremljena za svijet.
Upropastio si je starče.
DJED
Želim da to zaustaviš.
DJED 2
Zaustavi sam.
DJED
Ne mogu.
Ja ne mogu njoj reći ne,
a ja znam da će biti nesretna.
DJED 2
Svi su nesretni.
DJED
Svakako mislim da je vara.
DJED 2
Svi varamo.
DJED
Pijan si.
DJED 2
Moj se sin zaljubio u nju
jer je glasna i naporna,
na pragu ludila.
I ja ga razumijem.
DJED
Požalit ćeš
i ti i ja i oni.
DJED 2
Star si i uskoro ćeš
umrijeti od tuge,
a ja od ciroze.
DJED
Zar ne vidiš,
zar ne osjećaš taj
rat?
DJED 2
I rat je za ljude
kao što je ljubav za mlade.
Ma što se ti tu petljaš?
DJED
Možemo promijeniti budućnost.

DJED 2
Ali ne i sudbinu, stari družo.
DJED
Preklinjem te.
DJED 2
Ne budi očajan, molim te.
DJED
Ja neću moći bez nje.
Ona je moje sve.
Ako se uda,
ja mogu umrijeti.
DJED 2
Onda umri.
DJED
Umirem deset godina kasnije,
nekoliko godina nakon rata,
ostavljajući jednog zbuđenog unuka iza sebe
i jednu sasvim uništenu kćer.
DJED 2
Ja umirem pet godina prije njega
ostavljajući svoga sina
u nekoj sasvim novoj mržnji
i jednog unuka kojeg nisam vidio
većeg od štruce kruha.
Mogli smo biti i pametniji.
DJED
Lako tako,
stari pijanče.
DJED 2
Idemo, stara budalo.
Ne trebamo ovo gledati.
SIN
Tata, zašto mi sve ostavljaju?
OTAC
Tako svijet funkcionira.
SIN
Zašto si me ti napustio?
OTAC
Nisam.
SIN
Ona krvari u kupaonici, tata.
OTAC
Zovi hitnu.

SIN
Ali ja želim da ona umre.
OTAC
Ti nisi Bog.
SIN
Ona si je razrezala žile, tata,
I njena krv natapa kupaonicu.
Zašto nisi tu, kretenčino?
OTAC
Morao sam raditi.
negdje daleko, u nekom svijetu
gdje nisam pripadao.
SIN
Ona ne može sama.
A ja sam dijete, tata.
Ja ne mogu odgajati i nju i sebe.
OTAC
Morao sam otići u pičku materinu
jer kartica ima svoj limit,
jer se hrana mora jesti.
Morao sam se buditi u pet ujutro,
svako jutro,
svih sedam dana i graditi neke mostove,
velike mostove za neke tako sretno,
tihe i skromne
Njemačke obitelji.
SIN
Tata, ona se promijenila.
I sada krvari.
Što da radim?
OTAC
Nazovi hitnu.
I onda budi uz nju.
Ona te ne želi izgubiti.
Samo to.
SIN
Ali ja želim,
ja se moram maknuti od nje.
Zašto
mi nitko ne vjeruje?
OTAC
Vjerovati tebi je nemoguće
jer vjerovati tebi bilo bi kao vjerovati
u Boga ili pretkazanja.

Mi moramo vjerovati u prošlost,
kakva god ona bila
da bismo preživjeli.
SIN
Mrzim te.
Ja te mrzim tata.
Prezirem.
Jer si jebena kukavica,
jer te nikad nema i
jer si kreten,
nepouzdan.
Trebao si biti pijanac,
trebao si biti agresivan,
ptsповac.
Onda bi te bilo lakše mrziti
bez krivnje.
Ovako te nije bilo,
nikakav trag ne ostavljaš,
nikakve okvire
i zato na mjesto mržnje i ljutnje
dolazi krivnja,
ali sada ću te
ukloniti.
OTAC
Otac s vremenom sve više voli svoga sina
sve ga više treba,
tu jednu sliku sebe,
bolju i napredniju.
Ali sin sve više mrzi oca
i sve ga manje treba
kako s vremenom uviđa da je život
kompliciran, zajeban
i nepošten.
SIN
Ostavio si mi ideju bijega
kao svoje naslijeđe.
i zato me svi ostavljaju.
OTAC
Ti nisi kao ja.
SIN
Ti i ja smo isti.
Varalice,
majstori nestaranja,
katatonično-nesretni triksteri, tata.

Ti i ja smo isti,
mi ne pripadamo.
OTAC
Pusti je neka krvari.
Dopusti da se ja pobrinem,
vjeruj mi.
SIN
Sad je prekasno.
Ona me trajno ranila.
I sad mi više ne trebaš.
Sad mogu sam,
zaista mogu.
OTAC
Oprosti mi.
SIN
Nema se tu što opraštati.
Doći će neko drugo vrijeme
i tada više neće biti ove boli i praznine.
Sada, ja se mogu samo pomiriti s tim
da sam šupalj i da nemam ništa,
da sam usamljen i da u meni tinja strah,
sasvim mali strah da će me svi napustiti
i da me nitko neće voljeti,
da će se ljudi pretvoriti u zvijeri
i da mi nitko neće vjerovati.
OTAC
Hajde!
Svijet je pun mogućnosti.
Velik je i širi se.
SIN
Tata,
te mogućnosti nisu za nas.
To je za njih.
One druge.
Ja u Minhenu neću biti drugačiji od tebe.
To je sustav za njih, one druge,
koji ne griješe i koji znaju kako valja živjeti ovaj život
i kojima je sve jasno.
OTAC
Tko ih jebe?
Postoji svijet i za tebe.
Gdje bi bio svijet bez zaljubljenika
i budala?

SIN
Žao mi je za to što sam uradio.
OTAC
Svatko se posklizne
i svatko sjebe,
Samo to neki bolje skrivaju.
Neki od kamenja rade dorce,
a drugi muzeje.
Ali isti je to kurac, sine.
SIN
Jednog dana,
imat ću osjećaj da se ništa od ovog nije dogodilo.
OTAC
Sada sam ja tu
i ti možeš živjeti,
bez mene.
SIN
I jednog dana,
bit će ljubavi za sve
i vrijeme će se ponovno ubrzati.
OTAC
Hoće.
SIN
I ja ću postati jedan od njih.
I meni će biti jasno kako živjeti ovaj život.
OTAC
U pitanju su samo dani.
SIN
I bit ću jedan od njih,
ali neću zaboraviti, tata.
Neću se dati zaboraviti,
ovaj pejzaž boli i samoće,
praznine,
koliko je mama bila lijepa i koliko se prije smijala,
koliko si me volio prije nego što si zašutio.
To ostaje,
obećavam ti.
OTAC
Obećaj mi samo da nećeš odustati.
SIN
Od čega?
OTAC
Ne znam ni ja.

SIN
Prokletstvo preskače generaciju,
usamljeni muškarci,
nijemi,
umorni od svojih očeva,
pijanaca i vojnika,
razočarane radničke klase,
ne mogu pronaći ni ljubav niti utjehu,
odgajaju sinove
napunjene nekim snovima iz bivšeg sistema,
prepuna slatkih obećanja ljubavi
i ugode, bez užitka.
Jedno natjecanje svedeno na tijelo koje trči
na traci u teretani.
To smo mi,
sinovi umornih očeva
i razočaranih djedova
koji su gradili budućnost koja nikada nije došla.
Pakiram kofer,
Ja,
i živim u nekom vremenu kao da,
kao da je mama preživjela operaciju,
kao da imam novaca, barem po sto kuna,
kao da sam se preselio u Minhen,
kao da me netko voli
kao da mi svijet nešto duguje,
barem objašnjenje,
za udarce i zlostavljanja,
kao da sam susreo samoga sebe
i kao da sam se s njim pomirio,
kao da sam preskočio svoju sjenu,
kao da mi otac nije umro
i kao da postoji neki bolji svijet, pravedniji.
SOBA
Misli D.P., sada već dvadeset i šest godina, dok izlazi iz
Hotela *Grand*
u Münchenu
gdje je proveo svega nekoliko dana dok mu se nije
oslobodila soba u širem centru grada.
Zima je i hladno je.
Poeziju više nije pisao.
Morao je učiti,
naučiti novi jezik i žrtvovati svoj.
Ja sam njegova berlinska soba,

a ja ona u Parizu gdje je boravio samo kratko i neobično
dugo gledao u plafon.
Ja sam soba njegove djece.
A ja ona u koju je ušao nedugo nakon kratke, ali bolne,
rastave braka.
Ja sam soba u staračkom domu gdje posjećuje svoju
sada već staru majku.
Ja sam soba u kojoj D.P. sjedi i radi i mašta.
Ja sam lampa na tom stolu.
ja šalica kave,
a ja sve ostalo.

TROKUT

LICA:

Nina Violić

Katarina Bistrović Darvaš

██████████⁶

Frano Mašković

Livio Badurina

NINA VIOLIĆ ČITA GOSPODU DALLOWAY VIRGINIE WOOLF

Pour Norman A.

Postojala je prva ruka,
Prva ispisana ruka ovoga teksta
Pisana u periodu između dvadesetog rujna i četrnaestog
studenog
Gdje Nina Violić, hrvatska glumica
Boravi u Hotelu *Grand* u Parizu i ponavlja tekst,
Meditaciju na gospođu Dalloway
U jednoj rečenici,
Žaluje,
Prisjeća se
I pokušava zaboraviti,
Preispituje svoje odluke
Kao što i sam «autor» preispituje svoje:
Odluke,
Tekstove,
Ljubavnike
U jednoj rečenici,
Jednoj neprekinutoj misli
Koja se javlja dok hoda niz Bulevar u Beogradu
Ili uz kanal u Parizu
Ili na putu prema autobusnom kolodvoru u Zagrebu,
Ta zastrašujuća struja misli koja se spotakne
Dok čeka u redu na aerodromu
Kao i oni mu likovi što plaću na peronima
Ili dok pakiraju kofere
Tako je i Nina Violić
U jednoj hotelskoj sobi
Hotela *Grand*
Kojega očigledno ima svugdje
I u Sarajevu i Parizu i nekad u Dubrovniku

Preispituje što je sve Peter Walsh,
Taj slatki Peter Walsh,
Izgubljeni, dosadni, zaljubljeni,
Jadni Peter Walsh,
Kreten,
Debil,
Imbecil,
Koji propuťuje svijet da bi se vratio doma,
Onaj Peter Walsh koji već na prvoj stranici romana
Progovori
U uspomeni,
Kaže, više volim ljude od karfiola
I gdje odmah potom saznamo koliko su dosadna
njegova pisma,
Njegova beskrajna dosadna pisma,
Vjerojatno zanesena i zaljubljena,
Vrlo vjerojatno naivna,
Neki će reći banalna i glupa,
Tautološka,
Samorazumljiva i
Svakako nepotrebna,
Ali svatko, svaka žena i svaki muškarac,
Svako dijete
Ima svog Petera Walsha
I svatko je Peter Walsh, ponekad,
Tako osamljen i oćajan
U nastojanjima,
Pokušajima,
Posustajanjima,
U svojim osjetljivostima i bijegovima,
Putovanjima
I upravo taj Peter Walsh
Kao i Nina Violić
I zašto ne, ██████████⁷
O svojim ljubavima govori s toliko pažnje
I neobaveznih, tako zamornih detalja,
Anegdota
I sam postaje neka uspomena,
Jednako bezvrijedna i
Oslobođena naboja

⁶ Izbjegavanje potencijalnog sukoba interesa.

⁷ Ime skriptora teksta, za potrebe natjeća, skriveno. Ipak, možda tako i ostavim.

Poput one o karfiolu i povrću
Koji zapljusne gospođu Dalloway
U laganom vjetru,
Idealnom za djecu na plaži,
Idealnom da netko umre,
Ako se pita Virginiju Woolf,
Idealnom za trinaesti studenog jednog pariškog petka,
Sasvim tipičnog
Za turista, građanina, beskućnika i imigranta,
Sasvim uobičajeno dosadno prigovaranje po kafićima
Koje može biti bilo gdje i bilo kada,
Jedno dokono isprobavanje neke egzotične kuhinje,
Ako mi oprostite na orijentalizmu,
Da, upravo takvi dani koji zapoćnu
Takvim laganim povjtarcem
I kojom zrakom sunca,
Nekoliko sitnih poslova:
Platiti račun za internet,
Vratiti knjige u knjižnicu,
Nazvati intenzivnu njegu Vinogradske bolnice u Zagrebu
I pitati za Ćurđicu ██████████
Nazvati oca,
Popiti kavu s prijateljicom
I planirati rođendan za osiromašenog druga,
Samo malo prigovarati
I upravo takvi su dani teritoriji
Raznih egzistencijalnih kriza,
Pomislila je Nina Violić
Imagimirano se šećući rasterom pariških ulica
Zalijepljenih jeftinim selotejpom
Za zidu jedne male sobe na zagrebaćkoj Trešnjevi
Odmah pored slike Kneževa dvora u Dubrovniku,
Obavijena dimom cigareta (bože, koliko naivno)
I nekoliko neopranih šalica kave, i
Upravo takvi dani nagovijeste povratak neke uspomene,
Vidi, ovo je ulica gdje je stanovao N.A.,
Možda je ovo njegov motor,
A možda više ne živi ovdje,
Govori joj ruka koja ispisuje ovaj tekst,
A ona hoda tom ulicom i razmišlja,
Govori,
Istom onom ulicom gdje je jednom hodala
Katarina Bistrović Darvaš ili Hrvojkina Begović
Kao neka Ana,

Kako bi zaključala jedan drugi tekst,
Jednu površinu napisanu istom rukom
I samo u pokušaju da obloži jednu ranu
Među prstima iste te ruke
Koja povlaći crte po turistićkoj mapi
I ispisuje rutu, putanje Nini Violić
Koja je mora razumjeti
Dok razmišlja o Peteru Walshu,
O jadnom, dosadnom, naivnom i banalnom
Peteru Walshu
U kojeg je ispisan svaki od mogućih boljih života
Kojega nikada neće voditi
Niti imati,
To uporište nadanja i
Jedno raskrižje mogućnosti
Koje je odbila,
Da, nije izgubila,
Već odbila,
Rekla ne,
Jer je tako morala
Jer ne postoji život u kojemu bi ona pristala
Na Petera Walsha
Jer onda to više ne bi bila ona
I njezin bi život bio nemoguć
I njezina kći nemoguća,
A nikoga osim one jadne maćke
Ne može biti i ne biti u isto vrijeme,
Ili je možda obrnuto,
Ali sasvim ugodna jesenja jutra ne dopušťaju
Filozofiji da objasni strahove,
Sasvim blage tjeskobe i
Nagrizanja štittnjaće
Jer ta sasvim ugodna jesenja jutra
Rastvaraju neke crne kutije,
Petera Walsha na terasi,
O, bože, koliko je već tada bio dosadan,
Ali koliko ju je samo volio
I koliko zaista ti slijepi romantici tako slijepo vole
Nude se prvi put,
Drugi,
Nude sve što imaju,
Neki sitniš dostojanstva
Koji ima je preostao,
Treći put

Pa tako bivaju odbijeni
 Kao da cijeli svijet ovisi o tom odjebu
 I još jednim pokušajem
 Dok Peter Walsh nije potpuno nestao,
 Otišao na drugi kontinent,
 Blokirao me na Facebooku i Skypeu,
 Potpuno nestao,
 Ignorirao sva pisma
 I potom dopustio da se jedan svijet posve uruši
 Kako bi onaj stari,
 Onaj svima nama predodređeni mogao ići dalje
 K svom mesijanskom vremenu,
 Svome obećanju da će jednom sve ipak biti malo bolje
 Iako je nakon Petera Walsha
 Uvijek svakako manje ljubavi
 I manje sreće,
 Manje kronostasisa,
 Malo onog *sublajma* (jer nemamo bolju riječ)
 Gdje se i Nina Violić
 I Gđa Dalloway
 I zašto ne, Dino Pešut,
 Osjeća kao da je na pravom mjestu
 U točnom trenutku,
 Onaj osjećaj pripadnosti,
 Povezanosti sa cijelim svijetom,
 Od Pittsburgha gdje se neka Cristina Cruise udaje
 Do Damaska gdje se jedan sasvim naivan (i toliko
 predivan u tome) momak
 Žali kako su ulice prazne,
 Sablazno prazne,
 A opet, postoje gradovi koji su uvijek sablasno prazni,
 Gradovi koji čuvaju tajnu
 I skrivaju je po kućama,
 Ovijeni maglom
 I sasvim opipljivom tugom,
 Takvi gradovi stvaraju Petera Walsha,
 Takvi gradovi odgajaju izbjeglice,
 Emotivne lutilice,
 Naivce,
 Budale,
 Pijance
 Koji govore *volim te* kao da ljušte pistacije
 I koji ulaze u život nekoj tamo Nini Violić,
 Pretpostavljam i Virginiji Woolf

I tom nekom Normanu A.
 I onda nestaju
 U Indiji,
 U prljavim zahodima diskoteka,
 Dnevnim njegama Vrapča,
 Te budale i pijavice
 Koje samo u želji da vole
 Ne mogu priznati da su sami,
 Beskrajno sami
 Na oknu prozora,
 Riječnim strujama,
 U tišinama,
 U neizgovorenim
 Između ulica,
 Beskrajnih, širokih ulica,
 Omotani vlastitom maštom
 I bujicom riječi koje izviru paralelno,
 U isto vrijeme
 Tek negdje u pretpostavci
 U paradigmi,
 Uvijek u nadi
 U nekom vremenu kao da,
 Kao da gospođa Dalloway nije odbila ubogog
 I dosadnog Petera Walsha,
 Kao da je sretna i
 Kao da je život sastavljen od dana
 I kao da se satovi ne sastoje od malih zupčanika
 Nego da plutaju u prostoru
 I ostavljaju iza sebe neke blage titraje,
 Otkucaje,
 Neminovno,
 Pomislit će gospođa Dalloway,
 Ovo je život,
 Ova rijeka ljudi što prolazi pokraj nje,
 Jedna šetnja Tratinskom ulicom u Zagrebu,
 Gdje teta za roštiljem već peče deset čevapa
 Za pomalo umornog čistača ulica
 I jedan sasvim mali, ali dozvoljeni flert,
 A niže niz ulicu jedan pripiti djed rezbari drvene rode
 I prodaje sasvim pristojnu kolekciju rabljenih knjiga,
 Potom nekoliko prodavaonica ploča
 I obavezno plava gospođa koja na plac dolazi samo
 Petkom i subotom i prodaje svježje ubranu rukolu
 Koja se obavezno mora probati prije kupnje,

A u Parizu,
 Jutra su zaista bila magična,
 Uvijek u uspomeni proljetna
 Ili na tragu proljeća,
 Plavi uvojeci i miris ustajalih,
 Nekako uvijek vlažnih pariških šupa koje nazivaju
 studijima,
 Jedan neobavezni plan,
 Šetnja uz kanal
 Ali ti planovi,
 Planovi,
 Silni planovi,
 Veći od života
 I mogućnosti,
 Hrabrosti,
 Cvijeće stoji kao jedini dokaz
 Da vrijeme prolazi,
 A cvijeće je prvi objekt,
 Prvi poklon,
 Prvi pokušaj,
 Prvi znak pažnje,
 Cvijeće je prvo što ulazi u kuću
 S obronamjernim strancem,
 Cvijeće je odraz dobrog odgoja
 I potpuno krivih vrijednosti,
 Jedan tako naivan naputak
 Za poslije neprilagođenog momka
 Kojeg više vole majke od sinova
 Ili neprilagođenu djevojku koja
 Dok ga iščekuje na poklon,
 Odustaje pa odlazi i,
 Poput Nine Violić u Parizu,
 kupuje ga sama
 Preveliki, nepotrebno raskošni buket
 I tako vjerojatno u sasvim prolaznom hiru
 Potopi mogućnost kupnje *Chanelove* šminke
 Ili večeru u malo boljem restoranu
 Što joj je možda spasilo život
 Jer svaka lista želja se uvijek kompromitira,
 Definira prolaznim
 I tako često nepotrebnim hirovima
 Jer u suprotnom to više nisu želje
 Nego obaveze,
 A negdje u njima

U fatalnim pogreškama tih raznih želja
 Skriva se ono što život čini životom
 I onu tanku granicu sa svime ostalim
 Zatočenim u kao da vremenu,
 U mašti
 I žalovanju,
 U odrazu nemogućnosti
 U sasvim realnim okvirima,
 Bože, kako je predivan taj Pariz
 I bože kako se ti ljudi neobavezno smiju
 I kako je uz kanal živo
 I kako su ti homiči nabilidani
 I kako su te žene visoke,
 Bezobrazne,
 Kako samo žive svoje laži
 I kako samo uživaju u njima,
 U svojim ručkovima i svojim večerama,
 Svome jeziku koji je puka interpretacija
 Tako više od ove naše određujuće gramatike,
 Razmišlja na glas Nina Violić
 Kao gospođa Dalloway
 Transponirana iz Londona u Pariz
 Tipkana u Zagrebu,
 Projicirana preko turističke mape na zidu jedne sobe,
 Skicirana u jednom otužnom hostelu u Parizu samo
 Nekoliko
 Mjeseci prije
 Kada se sudbina tako neobavezno poigravala
 S rukom koja je ispisuje,
 S rukom koja je izgubila Petera Walsha,
 N.A.
 Jednom zauvijek u nekom samostanu na jugu
 Kada se rukovala s dlanom koji sada miluje N.A.
 Dlanom koji dokazuje da vrijeme prolazi,
 Da se ruke sastaju,
 Rukuju,
 Dodiruju,
 A cvijeće vene,
 Isto kao što se i cvijeće u rukama Nine Violić
 Kao gospođe Dalloway
 Već polako suši
 Dok korača ulicama
 Tamo negdje oko Faubourg-Saint-Denis
 Jer je neobično zabavlja ideja da među hipsterima

i buržujima
 Još uvijek stasito,
 Ponosno
 Stoje kurve
 Ispred sasvim uskih dvokatnica,
 Nedaleko od crnaca u frizerskim salonima
 I gotovo nevidljivih prosjeka,
 Među omotima McDonaldsa
 Koji su u tim uskim ulicama utoliko više vidljivi
 Pa grad djeluje prljavo,
 Ali samo je uži, topliji
 Od Berlina ili Londona koji su razvedeni, široki,
 usamljeni,
 A u Parizu je sve usko:
 I stanovi
 I ljubav
 I život
 Jer sve izvan toga je opasno,
 A to zna Septimus,
 Koji se sada možda zove Senad ili Samir ili
 Koji god označitelj pristaje vašem
 Orijentalističkom uhu,
 Jedan ili više
 Ili nebrojeno puno tužnih momaka
 Sasvim prazna pogleda
 Koji tužno sjede već godinama na raznim klupama
 Po raznim parkovima
 U Beogradu,
 Na granicama,
 U vlakovima skrivajući se po zahodima od kontrole,
 U čamcima i brodovima
 Gdje im je možda poginuo najmlađi sin
 Ili otac
 I koji imaju stanovite probleme
 Koji *bijeli* vojnici i ratnici i žrtva mogu liječiti
 Jer imaju adresu,
 Jer su prijavljeni
 Jer su imali oko 200 eura tjedno
 Da provedu psihoanalizu,
 Ali on ne,
 Taj Septimus, Samir, kako želite,
 Sjedi na klupi u parku i gleda neku mladež,
 Tako slojevito odjevenu,
 Modernu

Kako jedu sir i piju vino uz kanal,
 Slušaju glazbu i tračaju nekog Guillaumea koji je napisao
 stravično
 Rasističku, eksploatacijsku dramu
 Ili neki mali kurac onog Adrea koji je jučer bio toliko
 naporan
 Ili nekog očajnog Hrvata koji je prekinuo preko poruke
 na Skypeu,
 A s druge strane,
 Sasvim nevidljivi Septimus
 I njegova žena koja negdje
 Duboko, iskreno zna
 Za prodor realnog,
 Nespoznatljivog i nemogućeg,
 Koja je došla tako izdaleka,
 Koja je sakupljala novac kako je znala
 I koja je svaki morski čvor,
 Svaki kilometar,
 Svaku kolonu
 Provela živa zbog njega,
 Držeći ga za ruku
 Jer on je uništen čovjek,
 On je izgubio obitelj,
 Brata,
 Sina,
 Oca,
 A nju, tko nju, u romanu Reciju,
 Pita kako se osjeća
 Jer zna da ono što slijedi je samo muška igra,
 Muška potraga za smislom,
 Muški odgoj,
 Muško pitanje časti,
 A ona koja je toliko put prevalila,
 U nadi da će se jednog jutra,
 Poput ovog ranog jesenskog, probuditi,
 Izaći na ulicu,
 Kupiti cvijeće i samo malo
 Neobavezno šetati
 Bez metka,
 Granate
 I straha,
 Zna da je život puno kompliciraniji,
 Da je potrebno toliko žrtve
 I da je tišina,

Ista ta tišina koja stoji između nje i Septimusa, Samira
 ili kako želite,
 Odgovor,
 A ne pitanje,
 A za muškarca je tišina uvijek pitanje,
 Zato je tako nepodnošljiva,
 Zato odlazi u parkove i igra šah
 Ili u kafane
 Ili na bojište
 Gdje je tišina opravdanje
 Za bolju igru,
 Veću koncentraciju,
 Onaj čudan moment s bogom
 Koji iz nekog razloga žene tješi,
 A muškarce nagovara
 Kao da je penis neka vrsta telefona s Bogom,
 Kao ona govornica u Međugorju koja
 Govori Marijinu poruku muškim glasom,⁸
 Ali Recija mora šutjeti
 Kao da ona isti rat nije proživjela,
 Kao da ona ne živi s njegovim posljedicama,
 Kao da se ništa nije dogodilo
 I kao da jesenja jutra umočena u patnju
 I samoću
 Mirišu drugačije za nju i Septimusa
 I onda ugleda mene,
 Ninu Viočić kao gospođu Dalloway
 U mome dugom kaputu s tim
 Nepotrebno velikim buketom
 I iz njenog se srca razlije tolika mržnja,
 Mješina očajja i beskonačne tuge
 Jer Recija nikada neće tako
 Bahato hodati uz kanal,
 Nikada neće žicati upaljač od zgodnog mulata
 I neće u rukama držati tako predivan buket
 Cvjetova kojima i ne zna imena,
 Njena će ruka samo držati Septimusu,
 A njegova će
 Nešto kasnije večeras,
 Dok će Nina Viočić završavati ovaj predugi monolog
 U nekom nelošem pariškom kazalištu,
 Držati Kalašnjikov

⁸ Pogledati radove Pavlice Bajsčić.

I Recija zna, kako to samo dobro zna
 Da će ga ta hladna strojnica
 Utješiti više od njene mlake
 Sada već malaksale, od uzaludnog truda i stiskanja,
 Ruke,
 Produžetak ruke navodnim bogom,
 Sasvim razvidne mješine psihoze
 I nepravde,
 Barutom nekih sila i ratova koje su nevidljive
 I vjerojatno neshvatljive
 Raznim drugim rukama
 Koje možda nikada nisu primile oružje,
 Koje su udarale po tipkovicama,
 Nosile cvijeće,
 Radile glazure od rastopljenog šećera,
 Prale novac,
 Pa da su i samo drkale
 Pa tako i Nina Viočić kao gospođa Dalloway gleda
 u svoje ruke
 Koje kao i vrat
 Uvijek barem malo pokazuju godine
 I koliko je samo meko cvijeće
 I njegove latice
 I ruke tih mladića i djevojka koje su napete
 Kao svježe breskve,
 A, zašto ne, i cice
 I koje se nemarno maze,
 Među čijim prstima sasvim neprimjetno
 Prolazi dim
 I taj tako neobični povjetarac za ovo doba godine
 Koji poveže Reciju i Ninu Viočić
 Kao gospođu Dalloway
 Svaku na svojoj strani kanala
 I svojoj strani samoće
 I svijeta
 I pomisli gđa Dalloway,
 A možda i ja, Nina Viočić,
 Kako li je tužna ona žena
 I njihovi pogledi naprave dijagonalu na mapi
 I pojavi se onaj osjećaj neprimjetnosti
 Svijetu i trenutku
 Jer između ta dva pogleda i vrijeme je stalo
 I možda će to tužnoj Reciji biti posljednji dan
 Stoga prelazim kanal preko malog mosta,

Guram se među klinčadijom koja se zagrijava
Za još jedan tako tipičan pmetak (ups!)
Koji će nakon ovih piknika otići u bar
I malo prigovarati o životu,
Ništa posebno,
Komentirati kako su usamljeni,
Surfati Gridnderom ili Tinderom,
Zamišljati kako će se večeras pojebati
Pa i zaljubiti
Jer što će drugo osim jebati
I zaljubljujivati se kad je ekonomija toliko u kurcu,
A i svijet generalno
Jer oni to znaju bolje od ikoga,
Razmišlja gospođa Dalloway
I ti Muslimani,
Što zamotavaju svoje žene tako,
Inakako nema ništa posebno ispod,
Razmišlja glumica
I pridem joj sasvim blizu,
U ruke joj predam ljliljane i ivančice,
Dosta neobičnu kombinaciju
I u njenim očima se nešto dogodi,
Vidjela sam,
Vidjela sam da je to naj sretniji događaj u životu te žene,
Jedan meni poetični hir,
Možda i pretenciozni
Toj je ženi najljepši trenutak koji će ikada doživjeti u
životu,
Ali to nisam mogla znati
Dok sam joj prilazila,
Prelazila preko tog mosta,
Nogama okrnula neka dva mala preslatka homiča
Koji će nekoliko sati kasnije
Biti mrtvi
Jer to niti ja,
Nina Violić,
Gospođa Dalloway
I Dino Pešut
Nismo mogli znati
Jer postoje dani poput ovih
Kada ništa ne izgleda kao katastrofa
Osim njegove tako suptilne ljepote
I mojih nekoliko sasvim ubičajenih hirova
S kojima sam se ionako naučila živjeti,

Koji su se pojavili u onom trenutku kada sam ničim
izazvana
Rekla ne i ponovno ne i još jednom samoj sebi
Ne
Tom Peteru Walshu,
Normanu A.
Kada sam odbila cijelo njegovo carstvo
Sastavljeno od očajnih pokušaja
I tako, tako nespretnih udvaranja
I tog jednog stana koji je ponudio njegov ostarjeli otac
Koji je otišao s nekom egzotičnom klinkom
Jer je shvatio da vrijeme brzo prolazi
Što Reciji možda ništa ne znači
Jer dok sjedi na klupi držeći suprugovu tako odsutnu
ruku,
Vrijeme
Titra
Na mjestu,
Zaustavlja se
Kada ugledam negdje tamo u daljini,
Za jednim stolom
Na uglu
Kafića *Chez Prune*,
Među dokonim hipsterima
Ugledam Petera Walsha,
Onog istog Petera Walsha
Kako nešto,
Vjerojatno tako ubitačno dosadno
Objašnjava,
Neku svoju teoriju života,
Politike,
Umjetnosti
Kao onaj lik iz *Allenove Ponoći u Parizu*,
Perter Walsh,
Dino P.,
Taj intelektualac općeg tipa koji
O svakome zna ponešto,
Ali govori to tako zaljubljeno
Da ga uvijek netko
Barem malo sluša
Jer njegove riječi pljušte,
Igraju se,
Tako, tako nelogično naglašavaju u rečenici,
Njegov dubok glas

Koji probija te male ulice
I zbog kojih uvijek zvuči kao ribar,
Ili bauštelac koji se nagutao teške literature,
Koji se skrivao u knjižnici od malih zlostavljača
I koji svakog trena može spakirati kofer
I nestati,
Otići
I taj strah da će ih napustiti
Čini Petera Walsha gotovo neodoljivim
Jer on je uvijek karnistar ljutnje,
On kupuje zaštitničke osjećaje drugih
Na rinfuzu,
Onako pomalo koliko treba nekoj tinejdžerici
Da se napije s prijateljicom
Negdje u Umađu
Gdje su bili skupa tako davno
I još uvijek
On izaziva u meni osjećaj da vrijeme staje,
Da gledam Eiffelov toranj kao splet šipki
Jer uz njega simboli više nemaju vrijednost
Jer svaki puta kada progovori
Ja čujem negdje u primisli koliko sam glupa
I slaba,
Nehrabra
Jer smo mogli živjeti neki život pun avantura
I neki život gdje je manje praznina
I samoća,
Ali nisam,
Nisam bila spremna,
Bila sam mlada
I odabrala sam moguć život,
Onaj koji bih mogla podnijeti,
Preživjeti,
Ali ipak njegov glas,
Njegovu naivnu glupu njušku
Mogu prepoznati na razdaljini većoj od dometa snajpera
Jer on je Sanja Iveković
Na balkonu svoga stana,
Pije viski,
Čita knjigu,
Preserava se,
A ispod njega cijeli svijet,
Cijeli jedan svijet koji ne razumije,
Ljudi

Pa i sam drug Tito,
A ja sam snajper na krovu Hotela Westin,
Mirna,
Pribrana,
Stojim tako jer mi je netko rekao da moram stajati
I nišanim,
Otklanjam svaku mogućnost opasnosti
Za poredak,
Za opstanak stvarnosti,
Ali u njega
Ne mogu,
Ne želiš
Jer da nema njega, moj život ne bi tekao paralelno,
Negdje drugdje
Negdje u mašti, nemogućem
Jer da nemamo život koji možemo izmaštati,
Umri bismo,
A Peter Walsh
Sa svojim putovanjima,
Svojim dugim,
Dosadnim
I nepotrebnim pismima
Podražava moj život kojega nikada neću imati,
Dočekati,
Od kojeg sam morala odustati da bih preživjela
I ugleda me,
I razmišlja,
Bože, zar je moguće
Da je i ona tu,
A ja sam tu samo dva dana i nikome se nisam javio,
I vjerojatno se opravdava,
Ove ljude sam sreo na ulici,
Pariz je zaista kao Zagreb,
Postoji znatno veća mogućnost da ćeš nekoga naprosto
sresti
I vjerojatno,
Došao sam ovamo biti malo sam
Jer sam imao težak prekid
Ili sam na pauzi
I da malo razmislim o svemu,
Preposložim se,
Skubiciram
Jer mi je sve nekako komplicirano,
Ali takav je život

I takav mora biti,
 Kompliciran,
 Neshvatljiv,
 Ali dobro mi ide na terapiji,
 Moguće da sam narcisoidan
 Ili samo imam neki oblik tjeskobno-depresivnog
 poremećaja pa
 Se zato gušim,
 Zato sam se onako ponašao,
 Zato sam te onako i ostavio
 Jer ja možda i ne znam biti sretan
 Pa sam sabotirao svaki pokušaj,
 Ali on to dakako ne može izgovoriti,
 Nego me gleda i samo gleda
 I već u pogledu moli,
 Štoviše preklinje,
 A oko mene,
 Titraju zupčanici,
 Postajem sve,
 Mnoge
 Jer ovdje nema potrebe da ga sretnem
 Jer ovo je bio moj vikend
 Gdje sam si trebala kupiti neku šminku,
 Šetati uz kanal,
 A onda popiti piće sa Sally Seton,
 Katarinom Bistrović Darvaš
 Koja je ovdje jer istražuje neke srži i dubine,
 A ne govori predugo monologe
 O ljubavi i životu
 Koji se vrte u krug,
 Oko svoje osi,
 Oko drugih,
 Koji skriva jednu jednostavnu poruku
 Koja je trebala biti odaslana u prošlost,
 Jedan sasvim jednostavni volim te
 Negdje u dvije tisuće dvanaestu,
 Ali Peter Walsh,
 Taj glupi Peter Walsh
 Sada stoji i gleda me
 Pogledom između
 Sažaljenja i nade
 Želi zagrijaj,
 A možda je kroz ovo vrijeme zaključio da ipak voli karfiol
 Više od ljudi,

A možda je ta patrička pozicija
 Trajno neizbrisiva,
 Možda on mora slijepo voljeti ljude
 Jer ne bi izdržao patnju
 Jer on to vidi,
 Samo patnju,
 Nepravедnost,
 Svijet sazdan od prosjaka i žrtava
 Jer kako se i on sam skrivao po tim zahodima škole
 I uvijek išao nekim dužim putem kući
 Gdje ga je čekalo još nepravde,
 Začudne autoimune bolesti
 Koja mu je majku pogurala u ludilo,
 Nepronspavane noći
 I gotovo filmska zlostavljanja
 Gdje mu je život ponudio pogled koji ulazi duboko,
 Duboko
 U središte nečije traume
 Da vidi ljude kao šesnaestogodišnjake,
 Da dijagnosticira gdje su rane,
 A gdje mržnje
 Kao što i sada vidi moju,
 Ali ne može i kreće,
 Popije žestoko piće do kraja i
 Pretvara se u onu prepoznatljivu budalu,
 Jednu predrasudu koju si je posložio još u pubertetu,
 Širi ruke, smije se,
 Grli me
 Rukama koje ispisuje
 Ona dosadna pisma koja ne mogu čitati
 I govori mi,
 Upoznao sam tvoga muža,
 Bože koliko je pretenciozan,
 Smiješno je koliko život ciničan,
 Zaljubila si se u sve ono u što si se klela da mrziš,
 Plavokosog,
 Samodopadnog
 Malog buržuja,
 Ali ajde, ja te razumijem
 I volim,
 Kaže kao da ne zabija dva aviona u dva tornja
 I s istom lakoćom me ostavlja na nuli,
 Urušava i ono malo mistike što sam jutros tekućim
 puderom

Namackala na lice
 I ja znam da me on vidi,
 Onakvu kakva jesam,
 Bez maske,
 Opuštenu
 Jer me vidio takvu,
 Usamljenu,
 Uplašenu i
 Na rubu suza
 Kad sam pričala s jebenim povrćem
 I kaže,
 Ovdje sam došao na dva dana
 Pa idem dalje,
 Želiš li možda na piće
 Ili večeru poslije,
 Mogli bi onaj kambodanski koji si tako voljela
 Kad smo bili ovdje zadnji put,
 A ja ne mogu,
 Ne želim,
 Neću
 Jer sad imam muža
 Koji je manje hirovit,
 Svoga Richarda
 Koji nikada neće gubiti vrijeme promišljajući sustav,
 Koji neće razgovarati o ljubavi sedam sati,
 Koji me neće rasplakati,
 Koji ne pije dok se kafici ne zatvore,
 Koji niti ne zna za radničku klasu,
 A kamoli njihove probleme, mnije
 Koji isto piše,
 Ali ga boli kurac za tamo neku patnju
 Kada preko nje može izreći poantu
 I koji nikada, ali nikada neće otići
 Jer voli moć
 I voli poziciju koju ima,
 Privilegiju koju je dobio preko prezimena
 I dostatnost koju mu je sustav
 Poklonio
 I bože, koliko sam grozna,
 Kritična,
 A to znam da sam naučila od njega
 Petera Walsha
 Jer on mrzi dokse
 I toj me riječi naučio,

Javno mnijenje
 I vjerojatno mrzi mene
 Jer sam postala javno mnijenje
 Jer si dajem za pravo da govorim što je iznimno,
 A što nije,
 Što je prijelomno,
 A što je trend,
 A on se cijeli svoj život bori protiv toga
 Nekim tako naivnim postupcima,
 Govori o ljubavi,
 Patnji,
 Boli,
 Ne kategorizira probleme,
 Kupuje ženama što prose ispred SuperKonzuma
 Cijele vreće hrane i čokoladice
 Za male Cigane,
 A za svoje pljuge žica
 I koliko sve to zvučalo tako krasno
 I romantično,
 Nemoću je s njime
 Jer ne može odrasti,
 Ne može dopustiti da ga život smiri
 I ostavi na titraju
 I svega nekoliko izvanrednih trenutaka
 Zbog kojih smo spremni otići u grob s idejom da smo
 nešto napravili u ovom Jebeonom životu
 Jer uz njega,
 Koji stalno opominje da je ovaj svijet velik,
 Čovjek se osjeća nepodnošljivo voljeno,
 Ali i uplašeno kao dijete suočeno sa separacijom
 I zato kažem odrješito kao Nina Violić,
 Staloženo kao gospođa Dalloway,
 Ne mogu,
 Jebi ga,
 Igram predstavu,
 Ali dodi,
 Odmah je ovdje,
 Sasvim neloše kazalište,
 A on pita,
 Sama si ovdje,
 A da pritom zna da sam sama ovdje
 I upravo naglasi to sama
 Kao da je jedina riječ koja postoji u hrvatskom jeziku,
 Sama,

Jasno da sam sama,
 Uvijek sam sama
 I ti to dobro znaš,
 Ali odgovaram suzdržano
 I lažem da je Sally Seton / Katarina Bistović Darvaš
 ovdje,
 A zapravo samo pretpostavljam jer sam tako čula
 Od poznanice da je i ona tu
 I da joj se javim
 Kako samo naši ljudi mogu pospojiti dvoje Hrvata gdje
 god da bili,
 U kojem god gradu,
 Ali nisam zvala nikoga
 Jer sam samo trebala kupiti nešto šminke,
 Ali sam kupila cvijeće i dala ga onoj Muslimanki
 I jer sam trebala odigrati jednu predstavu,
 Večerati
 I sjesti u avion
 I vratiti svome sasvim urednom životu,
 Ali dani poput ovih zapravo uvijek najavljuju katastrofu,
 Pogotovo kada jesen miriše na proljeće,
 Kada se ljudi zbune jer jesen je zadnja nada da ćeš
 Upoznati nekoga s kime ćeš
 Prezimiti,
 A u proljeće svatko može sam
 Jer tada hormoni govore,
 Idi van i jebi se,
 Ali ne i njemu
 Jer on je spreman voljeti u bilo koje doba,
 Kondenzirati ljubav,
 Iščekivati godinama
 I gleda me zaljubljeno
 Kao da su se tri godine,
 Dvadeset godina,
 Sublimirale u pet jebenih minuta i
 Kaže,
 Doći ću,
 Poljubi me u obraz
 I zagrlj tri sekunde ipak previše
 I ostavi samu među gomiletinom, razočaranih Parizom,
 Azijata
 Sa selfi-štapovima
 I gleda me,
 Poručuje,

Bože, kako si se ukočila,
 Kako sam ostarjela,
 Predala se,
 Ali ja imam sliku tebe
 Koju sada skrivaš i gdje se iza te ostvarene gospođe
 Krije jedan vrag
 Koji šapuče na ramenu
 I govori da
 Pobjegneš,
 Ostaneš,
 Nestaneš,
 Popiješ,
 Divljaš,
 Izgubiš se,
 Ali ne možeš
 I ne mogu, dragi moj Peter Walsh
 Jer jednom treba odrasti
 I raditi
 I pronaći svrhu u sasvim malim stvarima,
 Tebi tako beznačajnima,
 A samo da znaš ljepše je živjeti s nešto manje ljubavi,
 Kao ovi Skandinavci
 Ili Nijemci
 Jer je onda puno manje patnje,
 Ali što njega briga,
 On namiguje i maše,
 Pali cigaretu,
 A mene neka preslatka Koreanka pokušava pitati hoću li
 se slikati s njom
 I mislim, zašto ne
 I tako ostavljam jedan jedini trag
 Ove uspomene
 I ovog dana koji ću morati pamtit
 Jer u savršenom trokutu
 Preko kojega se prostire kanal
 Susreću se pogledi
 Gospođe Dalloway,
 Recije
 I Petera Walsha
 I ruke Dine P.,
 Normana A.
 I nepoznatog terorista
 Koji je kratkotrajnom slavom na opskurnim portalima
 Izgubio pravo na osobno ime

Jer nešto kasnije,
 Ja ću ovaj monolog izgovoriti
 I popiti čašu vode,
 A u publici ću vidjeti sjenu svoje prošlosti,
 Sally Seton i Petera Walsha,
 Jednog života koji je bio autentičan
 Ili se ja tako barem uvjeravam,
 Dvoje ljudi zbog kojih bi me prolazili trnci samo zato što
 smo u istoj sobi,
 Na nekom tulumu
 Uvijek nas troje
 Kao onih troje klinaca iz *Sanjara*,
 Uvijek troje,
 Uvijek na tragu neke seksualne revolucije,
 Uvijek zaneseni,
 Uvijek uvjereni kako je ovo život
 I kako je ovo onaj život koji smo maštali,
 Zaslužili
 I koji nam je napokon došao
 Kao da nećemo ostarjeti
 I kao da Peter Walshov prolongirani pubertet neće biti,
 U najmanju ruku,
 Otužan,
 A kao da se Sally Seton neće umoriti
 Od svojih naprednih ideja
 I suptilnih popularnosti
 I kao da se ja neću uplašiti i živjeti život
 Kakav smo se prešutno dogovorili da ćemo prezirati,
 Ali ćemo se smijati,
 Dobit ću neko novo cvijeće,
 Više buketa,
 Od njih dvoje tako nespretne
 Jer su ih kupovali na putu do kazališta,
 Bože, kako se ljudi teško mijenjaju na tim sitnim
 nespoznatostima,
 A ja ću se pitati što radi ona Muslimanka,
 Recija,
 Ona će šiti, krpiti, nešto tako precizno
 I šutljivo
 Jer ona će danas potpuno umrijeti iznutra
 Zato šije, krpa, možda riba kupaonicu,
 Nešto tako precizno i sitno
 Da ne mora razmišljati
 Što drži ruka njezinog supruga

Jer mu je glava prazna
 I jer je izašao s velikim ruksakom
 I jer se već neko vrijeme druži s nekim novim ljudima,
 Mladićima,
 U potrazi za nekim novima smislovima jer je ovaj
 Tako propao
 I ona svoj smisao unosi u iglu i konac,
 Raspadnutu spužvicu s malo praška za čišćenje
 keramičkih pločica
 I umire,
 Polako umire iznutra,
 A meni se ne da na kambođansku hranu
 I to mi je možda spasilo život
 Jer više nemam potrebu jesti hranu koja mi je zanimljiva
 Nego neku običnu hranu,
 A Peter Walsh,
 Izgleda, još uvijek preferira tekuće večere,
 A Sally Seton ionako nikada nije gladna,
 Osim možda kad je tužna
 I zato sjednemo u kafić,
 Neki sasvim obični
 I smijemo se sebi samima,
 Jedan drugome
 I godinama koje sjede između nas
 I pomislim,
 Bože, ovo je život,
 Ova dijagonala između prošlosti i sadašnjosti,
 Ova čaša pristojnog vina,
 Odbлесак nekih osmijeha okruženih nekim novim
 borama
 I jedan osjećaj pripadnosti
 I bože, ovo je život,
 Razmišlja i Recija dok šije, krpa i riba pločice,
 Udarci nepravde,
 Koje da bismo ih preživjeli,
 Moramo se poništiti
 Jer sve je to iznad nas
 I iznad boga
 U praznini svemira koji se stalno širi,
 Barem je tako gledala na televiziji
 Neki dokumentarac
 I ona ribajući jednu pločicu već dvadeset i pet minuta
 Postaje jedno sa svemirom,
 Crnilo koje se širi

Kao što sam i ja sam prazna,
 Primimo se za ruke,
 Nećemo si obećavati daljnje susrete,
 Nema potrebe,
 Nismo djeca,
 Nismo mladi par na klupici
 Koje promatra vozač noćnog autobusa
 I koji si obećaju cijeli svijet
 I svu ljubav
 Ispod noći,
 U tišini jednog usamljenog petka
 Kada su nade tako visoko postavljene
 Da ih se preskače motkom
 I slušamo priče,
 Poznate priče,
 Stare priče o ljubavi
 Prema prijatelju,
 Ljubavniku,
 Društvu,
 Poslu,
 Umjetnosti,
 Oko nas žamor ljubavi
 I mi im se smijemo,
 Eno mladog Petera Walsha
 U borbi s francuskim jezikom,
 Kažem,
 Zvuči kao ribar
 Ili bauštelac
 Pa se smijemo,
 A eno i neke mlade Sally Seton
 Okružene mladenačkim erekcijama
 Dok priča o nečemu toliko novom da nitko još to nije
 vidio,
 A ona već razumije
 Pa se ponovno smijemo,
 A eno i neke druge mene,
 U kutu,
 Možda malo pijane,
 Ali sretno, promatra neki život u budućnosti
 I ja joj se osmjehnem
 Kao da joj želim reći
 Da će sve biti u redu
 Iako vjerojatno neće
 Jer u isto vrijeme dok nas troje zaključava jedno poglavlje

U jurišu protiv smrti,
 Neki tamo Septimus je sije
 Jer to ne radi on
 Jer on je bolestan i ne zna bolje
 Jer on je samo jedno čvorište nepravde,
 Jedne ljudske patnje,
 Patnje u praksi
 I on na mjesto te neopipljive patnje
 U ruku uzima sasvim opipljiv kalašnjikov,
 A njegova žena tom sada već raspadnutom spužvicom
 Ispire i sebe
 I krv koju će njen suprug ostaviti iza sebe,
 A nas troje uplašeno metcima koji samo u zvuku dopiru
 do nas
 Se zagrlimo
 Toliko čvrsto
 Kao da se nikada nismo i
 Nikada nećemo rastaviti
 I nestanemo u noći,
 Među tim uskim ulicama,
 Prepletanima s našim uspomenama
 I krvavo jutro dočekamo skriveni u hotelskoj sobi
 Hotela *Grand*
 U Parizu
 Držeći se za ruke,
 A neka druga ruka ispisuje
 U strahu da nešto ne ostane neizgovoreno,
 Jedan žao mi je,
 Jedan nadam se da si dobro
 I jedan sasvim tihi,
 Volim te.

SMRZAVANJE

LIKOVI:

VERA, *mladenka*

VUK, *njen brat*

MISLAV, *njegov dečko*

STELA, *njihova majka*

FRANO, *mladoženja*

DRAGO, *njegov brat*

DUNJA, *njihova majka*

TOMO, *njihov otac*

LUJO, *muzikaš, budala i trikster*

CIGANI i KONOBARI, *po želji*

Razrušeni Hotel Grand u Dubrovniku slijeva. Na plaži četiri okrugla stola, svaki po šest stolaca. Zdesna stijene, plaža i valovi. Uvijek blagi povjetarac za one poglede u daljinu.

DRAGO: Dobro si to napravio.

VUK: Nitko neće doći.

DRAGO: Avion?

VUK: Ljudi nemaju para za ova preseravanja.

DRAGO: Da.

VUK: To je njena fiks-ideja.

DRAGO: Pa dobro. Lijepo smo se zabavljali ovdje. Ja to ne-
 kako razumijem.

VUK: Ostali su odrasli.

DRAGO: Svi smo.

VUK: Nisam siguran.

DRAGO: Dugo te nisam vidio.

VUK: Povukao sam se.

DRAGO: U Zagrebu si?

VUK: Povremeno.

DRAGO: Mislio sam da ćeš me doći posjetiti.

VUK: Nisam imao nešto para.

DRAGO: Svejedno.

VUK: Kako je gore?

DRAGO: Isto. Svi se brinu oko izbjeglica.

VUK: Da.

DRAGO: Dođi nekako. Možemo se zezati.

VUK: Možda za Novu godinu.

DRAGO: Zašto si uopće ostao?

VUK: Ja nikada nisam htio ići.

DRAGO: I mislio sam...

VUK: I dobro sam.

DRAGO: Vjerujem.

VUK: Zaljubio sam se.

DRAGO: A da?

VUK: Da.

DRAGO: Lijepo.

VUK: I to mi odgovara. Jer prije... Toliko smo divljali i meni
 je bilo dosta.

DRAGO: Bili smo mladi.

VUK: I sad smo mladi. Bili smo divlji.

DRAGO: To je dobro.

VUK: Valjda.

DRAGO: Nedostaješ mi gore.

VUK: Imaš ti nekoga?

DRAGO: Ne. Ne baš.

VUK: Šteta.

DRAGO: Berlin i nije mjesto za ljubav.

VUK: Vjerujem.

DRAGO: Ali radim.

VUK: Rekla mi je Vera.

DRAGO: Puno radim.

VUK: To je odlično.

DRAGO: Pa i ne stignem...

VUK: Ne možeš imati sve u životu.

DRAGO: Ti radiš?

VUK: Sad ne.

DRAGO: Šteta.

VUK: Ne da mi se sad o tome...

DRAGO: Oprosti.

VUK: Razmišljati.

DRAGO: Danas ćemo proslaviti.

VUK: Da.

Val udari o stijenu.

DRAGO: Lijepa pjesma.

VUK: Je.
DRAGO: A s kim si?
VUK: Upoznat ćeš ga.
DRAGO: Ajde...
VUK: Što želiš?
DRAGO: Molim?
VUK: Što želiš, Drago?
DRAGO: Ništa. Baš ništa.
VUK: Jasno.
DRAGO: Kamo ćeš?
VUK: Idem pred njih.
DRAGO: Da.
Ostaje sam, gleda u daljinu, razmišlja. Ide ta lijepa pjesma.
DRAGO: Stigao si?
LUJO: Jasno!
DRAGO: Stoko prljava.
LUJO: Pederčino stara.
DRAGO: Dobar si... Pijan si.
LUJO: Kako da ovo preseravanje preživim?
DRAGO: Ne budi kreten.
LUJO: Malo je preseravanje. Priznaj!
DRAGO: Preseravanje je pun kurac. Nitko joj neće doći.
LUJO: Jasno. Ali dobro, ona je uvijek znala proizvesti ljubomoru.
DRAGO: Znaš da voli...
LUJO: Hoćeš cug?
DRAGO: Da.
LUJO: Tužno mi je to sve malo... Šta, prije tri godine...
DRAGO: Bili smo divljaci, Lujo.
LUJO: Pa? Pa bar je bilo iskrenosti u tome.
DRAGO: Ma je li?
LUJO: Da. Ovo... Ovo sve... To su neki drugi ljudi.
DRAGO: Svi smo drugi ljudi.
LUJO: Čuo sam da si sad peder.
DRAGO: Uvijek sam bio peder.
LUJO: Prije tri godine nisi bio...
DRAGO: Pa da. Jesi zato prestao zvati?
LUJO: Da. Nekako mi se učinilo bezobrazno.

DRAGO: Jasno. Radi se o tebi.
LUJO: A kako ne? Jebote, ja to čujem od glupe Heike, neke butre... Ono. Treba se pohvali da programira samo plesne predstave s Bliskog Istoka. I ja si mislim, jebote glupače. I onda izvali. Znaš Dragu? On hoda s mojim bratom. Bezobrazno je, Drago, da je to glupa Heike znala prije mene.
DRAGO: Možda.
LUJO: Nekako mi je to posralo sve što smo prošli skupa.
DRAGO: Nisi se baš pretrgao da se nastavimo družiti.
LUJO: Zbog nje...
DRAGO: Aj šuti malo radije. Uvijek nešto zbog nje.
LUJO: To je trebalo presjeki.
DRAGO: Da. Šuti, Lujo.
LUJO: Uvijek: „Šuti, Lujo.“
DRAGO: Nadam se da ćeš danas biti manji kreten.
LUJO: Promijenio sam se.
DRAGO: Ne sumnjam.
Šute, pijuckaju i gledaju u daljinu, razmišljaju. Pjesma je manje lijepa.
FRANO: Bu!
LUJO: Snobiću.
FRANO: Napuši mi se kurca.
DRAGO: Kako si zgodan.
FRANO: Kao da sam ti to sam birao. Jebeno. Kako si došao?
LUJO: Plijunuo sam zadnju kintu na kartu.
FRANO: Hoćeš se ikad promijeniti?
LUJO: Lako je tebi srati.
DRAGO: Kako ćeš se vratiti?
FRANO: Ne brini se za to. Kad si stigao?
LUJO: Upravo.
FRANO: Hvala ti.
LUJO: Kako bih propustio?
DRAGO: Ostali?
FRANO: Ne stižu. Sad je stigla Veri stara pa je gore spektakl. Samo da ne zahladi.
LUJO: Imamo jakne.
FRANO: Zar smo stvarno toliko stari da ćemo se vidati samo na vjenčanjima i sprovodima?

LUJO: Ja sam se javio kad sam bio gore.
FRANO: Da... Taman smo se bili selili. I bilo je... Ne znam. Meni taj Hamburg ne leži. Ne znam. Vera ga voli. Njoj Berlin ne pada na pamet. A jug joj se kao gadi. Ne znam. Depresivno je. Stalno mrak.
LUJO: Jel našla ona posao?
FRANO: Čuj, ona nešto stalno radi. Ne razumijem ti ja to nešto. Ali uvijek nešto sitno. Sad je krenula i na fakultetu nešto... Vas dvojica se vidate u Berlinu?
LUJO: Kako ne...
DRAGO: I ne. Ja puno radim, ali nekako... Nemam stan. Zapravo živim kod staraca. Vratio sve stvari starcima. Sve što sam mogao sam prodao. Ne znam. Tako je ispala godina. Nema me u Berlinu do idućeg proljeća. Pa mi nije trebao stan.
FRANO: A ti?
LUJO: Nemam pojma. Svašta radim. Da se.
DRAGO: Jesi spreman ti?
FRANO: Ne znam.
LUJO: Jel' trudna?
FRANO: Vera? Nemoj me zajebavati...
Tri muškarca gledaju u more, razmišljaju. Prizor star gotovo kao i more.
FRANO: Nitko mene ništa ne pita.
DRAGO: Što je smiješno?
LUJO: Sjećate li se prvog dana u Zagrebu?
FRANO: Tramvaja...
DRAGO: Kako se zvao onaj...
FRANO: Mile.
LUJO: Ja sam tad mislio... To je to. Tako to izgleda. I tako će biti.
FRANO: Pa tebi je tako još uvijek.
LUJO: Ne mojim izborom, vjeruj mi.
DRAGO: A kako drugačije? Jedan život maštaš kako bi ovaj koji imaš bio podnošljiviji.
LUJO: Ti svakako znaš o tome.
DRAGO: Puši kurac.
FRANO: Ej! Polako...
VUK: Lujol!
LUJO: Srce moje!
VUK: Lujol! Došao si?

LUJO: Kako ne bih došao?
VUK: Ne znam. Kako mi je drago. Nikad ne dolaziš...
LUJO: Znaš me.
VUK: Di si sad?
LUJO: Posvuda.
VUK: Starcima je prehladno. Ostaju gore. Vera će se još malo podružiti s njima pa silazi. Izgleda da je sve ionako propalo.
LUJO: Tko ih jebe?
VUK: Kako si mi nedostajao.
LUJO: Što nam ne dođeš gore?
VUK: Zaljubio sam se.
LUJO: Jebeš to.
VUK: Jako sam se zaljubio.
FRANO: A on?
VUK: Ostavio sam ga gore nek se prži sa starom.
DRAGO: Jedva čekam da ga upoznam.
LUJO: Ne sumnjam.
FRANO: Možda je vrijeme da počnemo piti.
DRAGO: Neki su već ozbiljno počeli.
FRANO: Ne serl. Dodaj sa mnom.
Dva muškarca gledaju u more, čuvaju tajnu i razmišljaju.
VUK: Zašto si došao?
LUJO: Zato jer sam morao.
VUK: Napravit ćeš sranje.
LUJO: Ne zanima me to više.
VUK: Ja vidim da ti je ovo sve glupo.
LUJO: Ne radi se o meni.
VUK: Uvijek se nekako radi o tebi.
LUJO: Promijenio sam se.
VUK: Još je voliš?
LUJO: Ponekad.
VUK: I to je dovoljno.
LUJO: Nije. Više nije.
VUK: Šteta.
LUJO: Vi ste takvi. Tako ste napravljeni.
VUK: Kakve to veze ima sa mnom?
LUJO: Ne možete biti sami.
VUK: Možda želimo biti voljeni.

LUJO: Tko to ne želi?

VUK: Ti. Tebe je nemoguće voljeti.

LUJO: Jasno. Jer ljudi moraju biti savršeni. Moraju, u pičku, biti posloženi. To su laži Vuko, jebene laži. Ljudi su raspad... I nesretni. Neki si lažu bolje, neki ne uspijevaju.

VUK: Jesi imao još koji napadaj?

LUJO: Odonda? Ne.

VUK: Još uvijek piješ?

LUJO: Danas pijem.

VUK: A jučer?

LUJO: Jučer sam mislio da sam jači. I nisam pio. Bio sam uvjeren da ja to mogu, ali... Danas pijem.

VUK: Samo nemoj napraviti neko sranje. Molim te.

LUJO: Ljudi mene... Ona... Svi vi ste mene koristili da radite sranja i onda bi mene optuživali. Za cuge, za drogiranja, za jebanja... I onda kad ja nisam ni cugao ni drogirao se, nit' jebao... Ja sam samo bio dovoljno glup da vam kažem da je to sve ok.

VUK: Možda.

LUJO: Drago te voli. Zar to ne vidiš?

VUK: Nema se tu što vidjeti. To su njegove fiks-ideje. Ja sam zaista sretan sada. Zaljubljen sam.

LUJO: Ti si uvijek zaljubljen. Zato si i zapeo.

VUK: Ne možeš ti to razumjeti. Samoživ si. Uvijek si bio...

LUJO: Zaljubio si se svaki put kada si trebao donijeti neku životnu odluku. Ali tako vas je programirala. Šta ona izvodi?

VUK: Ne mogu svi sami. Ne možemo mi, kao ti, živjeti i čekati.

Val kao da ispljune Veru, mladenku. Duga tišina ispunjena šumovima.

LUJO: Vjenčanica?

VERA: Samo je bijela haljina, Lujo.

LUJO: Vjenčanica... Jel me zajebavaš?

VERA: Nemoj mi ovo zasrati. Molim te.

VUK: Ovo je Mislav.

MISLAV: Mislav...

LUJO: Lujo. Drago mi je.

MISLAV: Stara te traži.

VUK: Zašto?

MISLAV: Ne znam.

VUK: Idemo nešto popiti.

MISLAV: Ma što ćeš sada piti? Poslala me po tebe.

VUK: Idem nešto popiti prvo.

MISLAV: Ponašao se kao dijete.

VUK: Odjebi.

Muškarac i žena, nekad ljubavnici pa čak i više od toga, gledaju prema grupi muškarca koji nazdravljaju šampanjcem i nekako nespretno plešu. Iza njih more udara o stijene.

VERA: Drago mi je što si došao.

LUJO: Kako bih drugačije?

VERA: Mislija sam da nećeš...

LUJO: Nije samo do tebe. Frano mi je pola života.

VERA: Izgledaš dobro.

LUJO: Dobro sam.

VERA: Drago mi je to čuti.

LUJO: A ti?

VERA: Hamburg je mračan i vlažan. Ja stalno govorim da živim u nedojebanjici.

LUJO: Gljupačo.

Val.

VERA: Radiš?

LUJO: Koliko mogu.

VERA: Razjačao si se.

LUJO: Nosio sam nešto...

VERA: Sviraš?

LUJO: Da skupim za kartu.

VERA: Molim?

LUJO: A da. Sviram. Ide nekako.

VERA: Ako želiš, možeš poslije svirati.

LUJO: Možda.

VERA: Puno razmišljam o tebi kad sam gore. Ponekad se brinem.

LUJO: Nema potrebe.

VERA: Jesi usamljen?

LUJO: Izdrživo je.

VERA: Tako sam sretna što si mi došao.

LUJO: I meni.

VERA: Lijepo te vidjeti.

LUJO: Želiš plesati?

VERA: Da!

I muškarac i žena koji su nekad bili tako strastveni ljubavnici koji su se između jebanja svađali, a između svađanja jebali i koji su skupa maštali neki život daleko, možda je bilo i neki otok u igri, ne bi se sad mogli prisjetiti, zaplešu sasvim polako, gotovo umorno. Pokraj njih prođu mladenkin brat i njegov partner, umoran od stalnog prepucavanja i još umorniji od ideje da se mora susresti s majkom i na trenutak, ali samo na trenutak pomisli kako bi bilo lijepo pobjeći od svega ovoga, od pokušaja, od svog dečka, svoje sestre i svih tih uspomena. A tamo negdje u daljini ženin sada već suprug, a muškarčev nekad najbolji prijatelj odloži praznu čašu šampanjca i gleda u njih kako plešu i vidi u svojoj supruzi nešto što nikada prije nije vidio, neki mir i, zašto ne, sreću. Njegov brat stane pored njege.

DRAGO: Nemoj.

FRANO: Ma ništa to nije. Svi imaju... Takve ljubavi.

DRAGO: Istina.

FRANO: Uvijek tržeš.

DRAGO: Pa kako ne bi? Propale veze su kontejneri za sve džubre iz života.

FRANO: Mi smo sretni skupa.

DRAGO: Da, to se vidi.

FRANO: I ja je volim.

DRAGO: Voli i ona tebe.

FRANO: Samo da prođe ovaj dan.

DRAGO: Sve prođe.

FRANO: Mislio sam da će doći još ljudi.

DRAGO: Mislim da je on sasvim dovoljan.

FRANO: Ovo je preseravanje. Htio sam da bude sretna.

DRAGO: Pa je.

FRANO: Nije. Ona je jednostavno nesretna. I iskrena u tome. Zaljubio sam se u njenu nesreću. Mi to ne znamo. Ti i ja... Mi ne znamo biti nesretni.

DRAGO: Što? Zašto bih?

FRANO: A ti ?

DRAGO: Što ja?

FRANO: Kako si ti?

DRAGO: Ja sam se posvetio poslu.

FRANO: Nije ni to dobro.

DRAGO: Zato sam i otišao gore.

FRANO: Lijepo je imati nekoga.

Istovremeno pored mora, njegova sada supruga i njegov nekada najbolji prijatelj.

LUJO: Voliš li ga?

VERA: Da.

LUJO: A mene?

VERA: I tebe.

LUJO: Jesi li sretna?

VERA: Često. A ti?

LUJO: Da.

VERA: Ali nisam mislija da će ovako ispasti.

LUJO: Kako?

VERA: Mislija sam da će uvijek sve biti isto. Da ćemo se zabavljati i nekako biti sretniji. Čekala sam da se stvari malo poslože, a onda me prošla i želja za zabavom i to... Shvatila sam... Shvatila sam da treba odabrati koga voljeti. To je zrelost. Odabrati, a ne čekati.

LUJO: Bojiš li se?

VERA: Ovo sve je moja ideja. Meni treba. Ne njemu. Meni treba papir da si dokažem da sam dobro odabrala.

LUJO: Dobro si odabrala.

VERA: Naučila sam. Ništa ne traje zauvijek.

LUJO: Dobro si odabrala.

VERA: Idemo. Ne želim kuriti frku.

Muškarac ostaje sam, gleda u more i razmišlja o svemu što je bilo. Ona, za koju je smatrao da je ljubav njegova života, jedina osoba pred kojom nije bio cinik, odlazi svoje suprugu da ga poljubi i, vjerojatno, smiri. Uzima ga za ruku i odvodi, daleko, da može natrag u Hamburg. Njegov brat silazi sa svojim dečkom za kojeg tvrdi da je jako zaljubljen, a taj je momak tako odsutan, gotovo krut. Stoje. A more udara o stijene.

VUK: Ovo je Mislav.

DRAGO: Drago.

MISLAV: Drago mi je.

Preko nekoliko valova udari o stijene.

MISLAV: Vuk mi kaže da režiraš.

DRAGO: Da.

MISLAV: I kako je?

DRAGO: Dobro.

MISLAV: A to... Filmove ili ?

DRAGO: Kazalište.

MISLAV: A, pa lijepo.

DRAGO: Da.

VUK: Mislav je doktor.

DRAGO: Super. Čega?

VUK: Otorina.

DRAGO: Da.

MISLAV: I sad si u Berlinu?

DRAGO: Zapravo ne znam gdje sam.

MISLAV: Pa gdje živiš?

DRAGO: Trenutno nigdje. Tako mi je ispalo da sam cijelu godinu negdje drugdje.

MISLAV: Ali gdje ti je stan?

DRAGO: Nemam ga. Gdje odem daju mi stan, a nemam para da rentam gajbu u kojoj neću živjeti.

MISLAV: Sigurno je naporno.

DRAGO: I nije toliko.

MISLAV: A da, to vi umjetnici tako...

DRAGO: Kako?

MISLAV: Slobodno...

S valovima pokraj njih prostruji hladan vjetar.

VUK: Evo konobara.

Jedino latentni ljubavni trokut može biti ovako neugodan, pokraj mora nema više nikoga. Muškarac koji je tamo stajao i razmišljao o svemu što se prije dogodilo pije svoj viski i uviđa da nema kamo, a podno stijena, istovremeno, mladenka i mladoženja šute, gledaju u more i prkaju ih valovi.

FRANO: Jesi dobro?

VERA: Jesam. Nisam ga dugo vidjela.

FRANO: Dobro izgleda.

VERA: On je uvijek tako... No da.

A taj jadni Lujo koji se uvijek osjećao najusamljenijim u tom vrlom društvancetu gleda u par i uviđa potencijalnu nesreću na vidiku, u valovima. Sasvim malo, neznatno, mrzi. Tko ga ne bi razumio?

DRAGO: I koliko ste dugo skupa?

MISLAV: Ne znam.

VUK: Pa sve skupa skoro godinu dana.

MISLAV: Tako nekako.

DRAGO: Lijepo.

MISLAV: A ti?

DRAGO: Što ja?

MISLAV: Jebeš li što?

DRAGO: Ne.

MISLAV: Švabice su gadne.

DRAGO: Ti si kreten.

MISLAV: Što si mi rekao?

DRAGO: Ti si kreten.

VUK: Ej!

MISLAV: Tko si ti? Ha, frajeru?

VUK: Nije tako mislio.

DRAGO: Mislio sam tako. Jebena sirovina.

MISLAV: Bi li ti malo po pički dobio?

DRAGO: Šta je?

VUK: Prestanite odmah!

DRAGO: Šuti!

MISLAV: Kako pričaš s njim? Alo, momak! Oladi malo.

DRAGO: Nabijem te seljačino.

I tako krene. Valovi uporno udaraju o stijene, a prvi od mnogih incidenata ove lažne svadbe krene. Jedna tučnjava u kojoj su oba protivnika ipak podcijenili jedan drugoga jer tko bi rekao da dva homiča treniraju borilačke vještine.

Mislava, našeg doktora otorine roditelji su rano poslali na džudo jer im je djelovao nekako slabašno, a Drago, koji se u Zagrebu nije osjećao pretjerano sigurnim je dosta daleko dogurao trenirajući krav mađu, izraelsku borilačku vještinu. Stoga je i tučnjava precizna i krvava. Mladenk tučnjava zapravo spasi od daljnijeg opravdavanja svome suprugu, a Lujo iz daljine promatra i razmišlja.

LUJO: Bože, kako su ljudi predvidljivi!

FRANO: Stanite. Ej, stani. Drago, odmah prestani!

VERA: Jebem vam mater!

I kreće junak, naš Lujo skladatelj, Lujo muzikaš koji je jedini ovdje upadao i rastavlja tučnjave jer, recimo to tako, jedini dolazi iz radničkog kvarta i nikad nije imao prilike ni obiteljskog kapitala da razvije neku egzotičnu bori-

lačku vještinu. On, naime, zna samo za šaku, pločnik, flašu i psovke.

LUJO: Ajmo, mir. Šta je? Frano? Šta ti blejiš? Drži ga. Momak, stani. Dosta. Ajde! Dosta, rekao sam. Frano, drži ga, jebote.

VERA: Što je sad?

VUK: Oprosti, Vera.

VERA: Šta se ti ispričavaš.

FRANO: Jel' dosta?

LUJO: Idite se oprati. Drži ih razdvojenima.

MISLAV: Ovo nije gotovo.

LUJO: Ajde, terminator, ohladi malo. Cuga popodne tako radi. Sad dosta.

VERA: Jeste dobro?

VUK: Oprosti.

LUJO: Prestani se ispričavati i riješi tu dramu koju si zakuhao.

VUK: O čemu pričaš?

LUJO: Ne seri.

VERA: Vodite ih. Svako svog debila. I isperite ih. Iako nema gostiju, ne želim da mi svatovi izgledaju kao neki jebeni mafjaški obračun. Gonite mi se s očiju.

Pa se tako i razvoje. Dva brata na plažu, dva ljubavnika do šanka, a dvoje koji doduše i ne znaju koji im je više status (osim te permanentne napaljenosti) ostaju sami među stolovima.

VERA: Što je smiješno?

LUJO: Vera, ovo je farsa. Ovo je čista glupost. Laž. Pa pogledaj. Mi se nismo promijenili kurca. Ali glumimo. Svi se pretvaramo. Dolazak ovdje bio je promašaj.

VERA: Meni je važno da si ti ovdje.

LUJO: Zašto? Da mi dokažeš da si pobijedila? U jebote. Čestitam ti!

VERA: Odjebi!

I tako, zbog neugodnih tišina, zapravo laži, nastaju pauze koje ove paralelne dijaloge stapaju gotovo u pjesmu ozvučene valovima. Jedino more ne odustaje.

FRANO: Koji kurac?

DRAGO: On je počeo.

FRANO: Možeš misliti.

DRAGO: Nemoj me i ti.

FRANO: Ne znam što zapravo pokušavaš postići.

DRAGO: Kako bi to mogao shvatiti? Ti si imun...Ti to ne možeš razumjeti.

VUK: Ne možeš tako.

MISLAV: Slušaj me sad, ali dobro me slušaj. Ja ne znam te ljude i izgledaju kao hrpa samodopadnih manijaka. Šta? Ne znam ni tebe u toj situaciji. Drugačiji si. Ti i ja... Mi imamo nešto. I sad me slušaj, vidim li te da pričaš s tim idiotom, ja odlazim.

VUK: Otkud ti pravo da mi postavljaš uvjete?

MISLAV: Svi oni, ali svi do jednog su bahata dječurljija. Ti vidi.

VUK: A možda bi se ti mogao *autati* svojim starcima.

MISLAV: Kakve to veze ima?

VUK: Nemam snage za ovo.

VERA: Oprosti.

LUJO: Nemaš se meni što ispričavati.

VERA: Oprosti. Ja sam te isključila. Prekrižila. Ti... Ti to radiš ljudima. Ti im govoriš strašne stvari. O ljubavi. O nesreći... Razumiješ. To plaši.

LUJO: Poštediti me. Ovo si htjela. Dobro se udati, zar ne? Nisi morala dugo tražiti. On je tu. On je uvijek bio tu. Spreman da ga pogledaš. A onda kada si odustala od svega, onda si mu rekla da.

VERA: Ne možeš ti to shvatiti. Ti misliš da je ljubav nešto... Nešto svemirsko u pičku. A nije. To je mir. To je mir. Ništa drugo.

LUJO: Ti si slaba, Vera. Ja te poznam. I ti si slaba i prestrašena tatina curica. I to je to.

FRANO: Reci mi iskreno.

DRAGO: Nemam ti što reći.

FRANO: Molim te.

DRAGO: Pusti me na miru.

FRANO: Dođi. Da saperemo ovo.

DRAGO: Peče.

MISLAV: Ja sam isto glup. Iskreno glup. Misliš da vas ja

nisam vidao po gradu? Takve kao vi. Tako... Kurac moj posebni.

VUK: Hoćeš prestati?

MISLAV: Kurca vi nemate pojma što je to život. Jeste se jebali?

VUK: Tko?

MISLAV: Vas dvojica.

VUK: On je *straight*.

MISLAV: Mi smo se potukli zbog pičke.

VUK: Goni se.

LUJO: Ti i tvoj brat ranjavate ljude.

VERA: Ne razumijem.

LUJO: Vi ne znate biti ni sretni ni nesretni. To je sranje.

VERA: Jasno, svi trebaju rezati žile.

LUJO: Možda. Kad bismo bili iskreni.

VERA: Ja sam te spasila.

LUJO: Možda si me trebala ostaviti u toj kadi.

VERA: Konju!

FRANO: Ja znam za vas dvojicu.

DRAGO: Ne želim o tome.

FRANO: On je patio kad si otišao.

DRAGO: Plan je bio da dođe za mnom.

FRANO: On je zaista patio.

DRAGO: Imali smo dogovor.

FRANO: To je bio tvoj plan. Mogao si i njega pitati. Zašto ne možeš o tome razgovarati?

DRAGO: Jer ti to ne bi mogao razumjeti.

VUK: Ja sam njega volio. Iskreno.

MISLAV: A mene?

VUK: U tebe sam zaljubljen.

MISLAV: Kamo ćeš?

VUK: Ne znam.

DRAGO: Idemo?

FRANO: Molim te, nemoj raditi sranja danas.

DRAGO: Mislim da bi to trebao reći svojoj ženi.

FRANO: Nju prepusti meni.

DRAGO: Bože, ti si slijep.

FRANO: Vi svi mislite da sam ja glup. Pa ja sve vidim. Ali meni je za sreću potrebno puno manje nego vama.

LUJO: Volim te.

Dva bi se brata zagrlila, ali to nikada nisu naučili. Ni njih nikada nisu grlili pa samo krenu u tišini prema stolovima, prema mladenki, prema njezinu nesretnom bivšem ljubavniku, prema uplakanom mladenkinom bratu, kao da se ništa nije dogodilo. A sve njih promatra Mislav koji ne razumije nikoga. Mislav, njemu kojemu se život činio toliko jednostavnim sve dok si napokon nije priznao te neugodne erekcije pri pomisli na nago muško tijelo i koji je mislio sve do Vuka da će uspjeti, doktorirati i specijalizirati, kao i njegov otac, otorinu, pronaći neku ženu, možda isto doktoricu i samo povremeno drkati misleći na neko drugo tijelo. No pojavio se Vuk i sve je to propalo, cijeli jedan život koji je za njega bio predodređen, a Vuk to ništa ne vidi. Ne vidi ni da se Mislav autao i da više nema obitelj. Ne vidi ništa. Mislav to sada napokon zna i to ga boli. Stoga krene prema stolovima, krvavih šaka, uzima flašu šampanjca, otvori ga i pruži Dragi. Kao doktor, on zna, da nakon antibiotika ide operacija, a kad ni ona ne uspije valja potpisati otpusno pismo.

MISLAV: Oprosti.

DRAGO: Za tebe.

FRANO: A, lijepo!

Pa čak i u ovom kratkom vremenu mira i tjeskobe iščekivanja, valovi udaraju o stijene.

VERA: Mama! Nemoj sama. Kamo ćeš ti? Idi joj pomoći.

VUK: Mama, čekaj.

STELA: Pusti me! Ajde! Pusti me. Sama ću.

I Stela zaista može sama. Ova pomalo nerealizirana glumica tek je u poznijim godinama dobila status kulture, velike dive, iako ona i njena djeca moraju čuvati tajnu njene frustracije, prije svega glumačke, a onda sve ostale. Osim njene djece, tu tajnu bolje od svih ostalih čuvaju dubrovačke stijene na kojima je tako plakala jer je neka mlađa, neka studentica, uvijek dobivala veće uloge.

STELA: Nitko mene neće ovdje držati za ruke. Ha! Pogledajte ovo. E sad... Lujo, srce moje. Šta si zgodan. Dođi da te ljubim. Šta je ova moja isto glupa kako te je spucala.

VERA: Mama!

STELA: Ajde, šuti malo! Još si narastao. Teretana, ha?

LUJO: Namještaj.

STELA: Dajte mi šampanjca.

FRANO: A moji? Silaze?

STELA: Tvojoj staroj puše. Ostat će još malo do večere.

FRANO: Jasno.

STELA: Bože, kako su oni... Ja te doktorske familije ništa ne razumijem. Jao, pa to je to. Gle tamo... E, tu sam ja prvi put cice pokazala. Ha!

VERA: Mama, molim te.

STELA: Bože, Vera... Nisam te odgajala da postane neka puritanka.

VUK: Dođi mama, idemo do šanka.

LUJO: Dopustite meni.

STELA: Vrlo rado, mladi gospodine.

VERA: Katkad mi dođe da je ubijem.

VUK: Vera, kad se daš provocirati.

FRANO: Možda ne bi trebala piti.

VERA: Hoćeš je ti zaustaviti?

VUK: Nju samo treba pustiti.

DRAGO: Dobro da je Lujo tu.

DUNJA: Frano, Drago, dođite nam pomoći. Molim.

DRAGO: Evo. Dođi.

VUK: Jesi li ikada ljubomorna na njih?

VERA: Svaki put. Oni uglavnom šute. Nemaš pojma koja je to blagodat. Cijeli ručak šute. Tu i tamo si nešto dodaju. I to govore tako jasno. Sol! Hvala. I to je to. Po završetku, pitaju dva, tri pitanja o doktoratu i kažu *Vrlo lijepo*. Bez sranja, bez pametovanja i bez komentara. Mislim da ni njega ne volim toliko koliko tu obitelj.

Dunja nosi bisere i njezino je lice prazno. Ova poznata dječja psihijatrica i njen suprug Tomo, koji su sve ovo dakako platili, stoje na vrhu tog malog brdašca i čekaju pomoć svojih sinova, ne zato što ne mogu sići već zato što se poznaje neki red. Stoga svi krenu hriliti, u jednom velikom valu pomoći. Jer ljudima koji su distancirani, ostali se nastoje svijetiti. I Vera i Mislav bi pomagali, a Franu i Dragu nitko ionako nikad nije pitao što žele. Na drugom kraju plaže, negdje tik uz more Stela i Lujo gledaju i piuckaju.

STELA: Sere mi se od toga svega. Hoćeš Xanax?

LUJO: Imam svoje.

STELA: Ti si budala kao i ja.

LUJO: Kako mislite?

STELA: Mi ne pripadamo ovdje.

LUJO: To da.

STELA: I nas se srame.

LUJO: Ja sam se već navikao.

STELA: Sve ovo, ta vjenčanica, ti stolovi, cijeli jebeni Dubrovnik, sve je to jedna gomila sranja. I to sve što si je ona isplanirala s Vukom je jebena pljuska meni. Ja to osjećam. Ali ne dam se.

LUJO: I meni, ne brinite.

STELA: Sve ovo, cijela ova farsa je jedno sranje da mi dokažu nešto. Valjda kako sam sve sjebala... Ne znam. Zašto si došao?

LUJO: Ne znam. Iskreno ne znam.

STELA: Jer si budala. I ja sam budala. Mi samo čekamo da ljudi progledaju. Molim te mi barem reci da ćeš svirati.

LUJO: Neću.

STELA: Ne budeš li svirao, skočit ću s one stijene, a bog zna da mi ne bi bio prvi put. Jesi se pokušao ubiti još koji put?

LUJO: Ne. Odonda.

STELA: Ova moja koza je to tako osobno shvatila.

LUJO: Sve je to iza mene.

STELA: Bože, sere mi se od tih ljudi.

Istovremeno, na putu do stolova.

DUNJA: Gladna sam. Mislija da će biti poslužena hrana. Ja ne mogu sjediti predugo vani.

VERA: Evo, čim sjednemo.

DUNJA: Dosta je tužno ovo ispalo. Vrijeme je nekako tmurno. Gdje su ljudi?

VERA: Nisu mogli doći.

DUNJA: Da. Jasno.

TOMO: Sve ide po planu?

FRANO: Da tata.

TOMO: Drago, zašto si krvav?

DRAGO: Pao sam.

TOMO: Nadam se da niste još pijani. Barem ne do kraja večere.

DRAGO: Ne, poskliznuo sam se.

TOMO: Meni izgleda kao udarac.

DUNJA: A ti si?

MISLAV: Mislav.

VERA: Vukov prijatelj.

DUNJA: A da...

TOMO: Ona žena je komedija.

FRANO: Stela?

TOMO: Da. Naravno, poznaje svakog konobara u hotelu.

FRANO: Pa tu je radila.

TOMO: Gledao sam je.

STELA: Taj me jadnik preko nekoliko puta pokušao pojebati.

LUJO: Ma molim?

STELA: Pa jasno. Ti su mi najgori. Naravno, ponudio mi je i novi nos.

TOMO: Šta od Perkovića mali radi ovdje?

DRAGO: Došao je s Vukom.

TOMO: A vidim.

DRAGO: Tata!

TOMO: Što se to mene tiče?

DRAGO: Pusti.

STELA: Mislim da se možemo svi zgurati za jedan stol.

DUNJA: Molim vas, nismo djeca.

STELA: Molim vas, Dunja, nemojte me zabavljati sada.

DUNJA: Ne mislim se gurati za stolom. Večerat ćemo u miru. Evo, mladenci i roditelji za ovaj stol. Barem ćemo se praviti da su ovo pristojni svatovi.

FRANO: Mama.

DUNJA: Vuk, kamo ćeš? Tu ima mjesta, uz Stelu. Vas trojica se nećete ljutiti. Drago, odvedi ih odmah tu pokraj.

Eto, riješili smo. Sad možemo večerati u miru.

MISLAV: Vuk?

VUK: Sorry.

LUJO: Idemo, dečki. Hoćete pola eksera?

Ta oluja, koju je Zoran Vakula najavio, kao da dolazi. Ne samo da je najavljuju valovi nego i ta prokleta tjeskoba koja ih je, ne tako davno, spajala, a sada ostaju negdje u pogledima, u šumovima udaraca o stijene. Nekad su se ponašali kao da nikada nisu imali obitelji, zbog Luje, ali to je socijalni problem druge vrste. Sada su za dva odvojena stola. Za jednim, jedna obitelj koja će preuzeti kapital, a za drugim ostaci. Jedan manje vrijedan sin, jedan bezvrijedan prijatelj kojega nikada nisu voljeli i jedan sasvim nepotreban gost. Stoga raspolove momci jedan ekser kao hostiju na tri djela i pričekaju efekte. Za obiteljskim stolom tišina ispresijecana sve glasnijim valovima. Bolje je da se naviknu na to. Za drugim, alkohol. Nijedan od trojice neće dobiti ono što želi. Nikada. I zato piju. Čekaju. Valovi se dižu, s konobarima.

TOMO: Evo, draga moja djeco. Drago mi je da smo se uspjeli ovdje okupiti nakon te vaše male spačke. Vera, dobro došla u obitelj i želim vam dugu i lijepu zajednicu.

VERA: Hvala Vam!

DUNJA: Ja bih željela nešto nadodati. Živjeli mladenci!

STELA: Molim vas!

VERA: Mama, štiti!

STELA: Lažu. Pizde.

VUK: Mama.

LUJO: Ona je najbolja.

MISLAV: Jel' pijana?

LUJO: Ne. Ne još.

STELA: Pa vi lažete. Gore...

VUK: Mama!

VERA: Mama, molim te nemoj mi ovo uprostiti.

STELA: Mama, mama... Uvijek mama. Meni je jasno. Djeca uvijek žele pobjeći... I to je u redu, ali ovo je goli kurac, moja Vera.

DUNJA: Molim vas.

STELA: Ovo je gola kurčina. Što? Na praznoj smo plaži. Nitko ti nije došao jer si postala bahata.

TOMO: Možda je vrijeme da odete.

STELA: Da, jasno, istjerajte me.

VUK: Mama, idemo!

STELA: Pusti me. Prebrzo si postala bahata, Vera i zato si tako jebeno usamljena. Što će ti to sve? Šampanjci? Ne može ti život biti jebena fasada.

VUK: Ajmo, mama!

STELA: Rekla sam ti da me pustiš. Ovi ljudi, ovi ljudi su pakao. Oni su laž. Cijeli život sam vas učila suprotno, a ovo...

VERA: Goni se. Odlazi odavde.

STELA: Ja ovdje ne pripadam, ali otići ću kad ja poželim.

TOMO: Ipak ste malo pretjerala.

STELA: Odjebi. Ja vidim što je ovo. Jedna farsa. Najobičnija malograđanska farsa. I laž.

VERA: Makni je.

STELA: Dotakneš li me još jednom, udarit ću te.

Val se diže.

DUNJA: Koja žena.

STELA: Da, koja žena... Koja sramota za ovu finu obitelj. Stara sam. Prestara da trpim da sranja.

TOMO: Stela, molim vas. Nema potrebe.

STELA: Što nema potrebe. Nemoj da krenem o tebi.

DUNJA: Što ona govori?

VERA: Mama, preklinjem te.

STELA: Što plačeš sad? Ha? Pa to si htjela. Ljubomoru... Evo ti je. Uspjela si. Tvoj život je jebena bajka. Eto. Ti ljudi koji nisu došli... Bože, koliko si bahata postala. Sram me. Po prvi put mene je sram tebe.

VUK: Mama, pretjerala si.

Val udara o stijene.

LUJO: Pusti je. Da si je odmah pustio. Stela, dodite ovamo. Što je? Otkud vam pravo? Ha? Što, biserna ogrlica? Što vas čini boljima? Vera, nema potrebe za plakanjem. Zaista nema...

DUNJA: Ja ne moram trpjeti ovo. Zaista mislim da nismo zaslužili.

LUJO: Ne, vi ne razumijete. Jasno da žena pizdi. Smirite se, Stela. Kći joj je potpisala vlastiti strah. Fasadu. A ti, Vera... Ja te poznam. I ovo je... Ovo je tvoja pljuska.

VERA: Što sam vam napravila?

FRANO: Makni se.

VERA: Jebite se.

FRANO: Ljubavi.

MISLAV: Kreće.

DRAGO: Daj mi ruku.

MISLAV: O da...

LUJO: Vera, Frano... Vi to ne možete shvatiti. Vi ne znate koliko ovo iritira. Kako da objasnim? Vi ste po rođenju dobili duplo više... Ja, ona... Mi se moramo toliko truditi da bismo dobili duplo manje od onoga što ste dobili po rođenju. Ništa niste napravili. Izvolili ste se roditi. I to je to. I onda kad to odlučite trljati... Ovakoo... Ovo je jebeni malograđanski *gangbang*. Majke mi moje. Bolje bi bilo da mi ste mi gurnuli šaku u dupe.

DUNJA: On je drogiran.

FRANO: Smirite se svi.

MISLAV: Ja to ništa ne razumijem.

DRAGO: Šuti.

MISLAV: Život je toliko jednostavniji od toga svega.

FRANO: Stanite, sad stanite. Mama, tata, stanite tu. Večerat ćemo. Vera, prestani plakati. Nećeš ništa suzama riješiti. Stela, vratite se za stol. Lujo, jebi se.

VUK: Vera, u redu je.

VERA: Ništa nije u redu.

STELA: Dragi moja. Oduvijek si bila slaba.

VUK: Jebemu, mama. Prekini.

STELA: Da... Prestala sam.

LUJO: I želim vam sreću. Iskreno. Zaslužili ste jedno drugo. Sada vidim. Ne iz ljubavi, nego iz straha. Vi ste dvojice tinejdžera. I to je to.

FRANO: To ćemo poslije.

MISLAV: Tako je dobro.

DRAGO: Jest. Ruke su ti snažne.

I nešto se dogodi. U svakome od njih. Razbiju se kao što se val razbija o stijene i kao što prva grmljavina protutnji nekom prije oluje. Oni se promijene, svatko od njih. Oni koji moraju odustati, odustanu. Ostali pogledaju prema moru. Malo se toga ima reći. Zato jedu. I možda samo malo razmišljaju o svemu što je bilo i onom ostalom što nije moguće. Dva se para ruku drže ispod stolova, a jedna, tako usamljena, steže trubu.

FRANO: Volim te.

STELA: Oprosti.

VERA: U redu je...

DUNJA: Možemo li jesti u miru?

FRANO: Mama!

TOMO: Kakav je to ton?

FRANO: Pusti.

STELA: Sretna sam što vas vidim.

VUK: Svejedno nije u redu.

STELA: Jedino želim da budete sretni.

DUNJA: Bože.

FRANO: U redu je.

MISLAV: Voliš li ga?

DRAGO: Ne.

MISLAV: Ali zašto onda...?

DRAGO: Svatko ima slabu točku. A ti?

MISLAV: Što ja?

DRAGO: Voliš ga?

MISLAV: Ne znam ni sam više.

VERA: Sve sam sjebala.

FRANO: Vera, molim te.

VUK: Ajde jedi malo.

VERA: Sve sam sjebala. Trebam se malo prošetati.

Vera ustane i tako krade svačiju pažnju. Muškarci ustanu u znak novonaučenog poštovanja i bontona. Što je to u njoj tako tragično, tako nesretno, tako sklono odustajanju? Ona odlazi prema stijenama. Zapinje joj vjenčanića. Vera ne razumije, ne shvaća što ona tu dokazuje i zašto je svaka odluka baš toliko žulja.

STELA: Idem ja.

VUK: Mama.

STELA: Pusti.

Jer majka zna ili se barem negdje ispod taštine uvjerala da još uvijek može prepoznati kada je potrebna.

DUNJA: Cijela ta obitelj, Frano, je tako dramatična. Posve nepotrebno.

FRANO: Nešto je lijepo u tome.

DUNJA: Rekla bih, djetinjasto.

TOMO: Dunja, ajde prestani!

DUNJA: Jasno, Dunja prestani.

DRAGO: Toplo je.

MISLAV: Ovo nije u redu.

DRAGO: Ništa se ne događa.

Taj val kemijske topline diže se i razbija o obraze trojice odbačenih. Ispod stola, sasvim nevidljivo šlatanje, a Lujo muzikaš stiže trubu, jedino što realno posjeduje.

STELA: Dodaj ovamo.

VERA: Mama, što radim?

STELA: Nije važno, zlato.

VERA: Kako nije?

STELA: Vera... Ništa nije uklesano u kamen. Nesigurna si. Pokušavaš. Nije to loše.

VERA: Ali što ako sam krivo odabrala?

STELA: O... Ti... To je djetinjasto, Vera. Ne odabireš. Nisu to tvoji izbori. Samo, lakše je biti nesretan nego sretan. Zapamti to, molim te.

VERA: Mama, ali ja ga volim.

STELA: To je jasno.

VERA: I strah me.

STELA: Vera...

VERA: I prevarila sam ga.

STELA: Ne glumi tu neku pačenicu.

VERA: I mrzim Njemačku.

STELA: Dodaj ovamo.

VERA: Ne mogu više.

STELA: Smiri se.

Val ih zapljusne, kapljice ostanu na uglovima njihova lica. Stela gleda u daljinu, u pučinu, u beskrajno more u koje je gledala kao mlada, pokazivala cice i pitala se, kao njena kći sada, koji je smisao svega toga. A kada odgo-vor ne stigne iz mora ili knjige, katkad dođe iz alkohola ili pomalo zabranjena supstrata. I Mislavu postane jasno, vrati se stara misao, kako je sve jednostavno, jednostavno sretno.

MISLAV: Idemo se kupati.

DRAGO: Molim ?

MISLAV: Idemo, idemo se kupati.

Mislav se skida, jaknu, pa taj sako pa košulju.

DUNJA: Što radi on?

TOMO: Zašto si tako opterećena?

DUNJA: Večeramo.

TOMO: To su klinci.

DUNJA: To nije opravdanje.

TOMO: Kad si postala tako frustrirana?

DUNJA: Jedi i šuti!

I Lujo odbaci svoju trubu na šljunak i skida jaknu i tako nespretno ispeglanu košulju. A Drago, uvijek tako povodljiv, prati.

DUNJA: Bože sveti.

FRANO: Mogu li samo pojesti u miru?

Tri se muškarca sasvim svuku i zatrče prema hladnom moru. Vuk izgubi apetit, uviđa svog ljubavnika sretnog, prizor koji nikada nije vidio, koji vjerojatno, u svojim tješkobama i ljubomorama nije niti dopustio. Frano gleda u svoj tanjur. Tri muškarca skaču u vodu i smrzavaju se u vlastitoj, nenadanoj sreći.

STELA: Vera, pogledaj budale!

VERA: Ne da mi se baviti time.

STELA: Proći će ti sve lijepo...

VERA: Mama...

Ali Stela je više ne sluša. Ona opet ima nekih dvadeset i pet godina i debitira velikom ulogom i uvjerenja je da je to život. Skida haljinu, skida grudnjak i u jednom savršenom skoku ulazi u more, napokon slobodna svake, prije svega osobne, a tek potom glumačke, frustracije.

STELA: Uđi u vodu, molim te.

VERA: Ne mogu.

DUNJA: Ovo je nedopustivo.

TOMO : Šuti.

DUNJA: Kamo ćeš?

Tomo ustaje stola prateći GPS svoga penisa prema toj Steli koju kao da vidi prvi put, kao ono ljeto kad joj je sve ponudio, nedaleko od ove plaže, a ona odbila zbog onog starca i stvorila jednu prazninu na koju je već čekala Dunja u dalekom Zagrebu. Staje tik uz more. More mu namoči cipele. On gleda.

DUNJA: Tako sam sama u ovome svemu.

FRANO: Mama, moraš pustiti.

DUNJA: Ja ću jednom sve pustiti, a onda će...

FRANO: Što?

DUNJA: Ništa.

FRANO: Ništa se neće dogoditi kada sveпустиš.

DUNJA: Jasno. Ja sam glupa.

FRANO: Nisi glupa.

DUNJA: Šuti i jedi! Barem ti.

Lujo dopliva do Vere, popne se na stijenu i sjedne pokraj nje. Dugo gledaju i šute. Nemaju si što reći. A onda je poljubi. Zadnji put. Zaista zadnji put. Tako da svi vide i svi umuknu. Tako je odlučio oprostiti se od nje, a ona se ne opire. A taj jedan poljubac, taj jedan svijet u kojemu je sve dopušteno nedopustiv je Vuku koji je šutio i nije jeo i krene silovito prema njima. Udari Luju svom snagom, onako kako bi negdje potajno htio lupiti svoju majku ili pak svoga bivšeg ljubavnika koji mu naočigled krade dečka.

FRANO: Zašto ga tučeš?

VUK: Zato jer ga ti ne tučeš.

Vuk nije trenirao borilačke vještine i Lujo ga jednim potezom baci u more. On ostane plutati u nadi da će ga more progutati. Ipak ispliva i udahne punim plućima, kao prvi put. Dunja, sama za stolom, jede. Takav joj je više manje cijeli život. Ona je usamljeno dijete. Zato se uostalom i bavi drugom usamljenom djecom.

Svi, gotovo prešutno, izlaze iz vode. Griju se. Ili barem pokušavaju.

FRANO: Nadam se da si završila.

VERA: Jesam.

FRANO: Hvala ti.

U parovima, zagrljeni i sneni, ljudima je dovoljno zaboraviti suvremenu, jednu uspomenu, jedan odblesak neke sreće i to je sasvim dovoljno da se utope u toplinu rutine. Sjedaću za stol, pomalo sneni, veoma pothlađeni. Lujo uzima svoju trubu, otpuhuje šljunak s nje. Njegov će odlazak ipak biti zapamćen. Jer to je on, Lujo budala, Lujo kapetan, Lujo muzikaš. Funkcija njegove nesreće je da usrećuje druge.

LUJO: A sada moj poklon za mladence. Ostaje vam samo ples. Na noge.

DUNJA: Bože!

I tamo negdje, kod brdašca, kod stijena, na plaži, izađu

neki Čigani, a Lujo puhne u svoju trubu i krene svirati.

DUNJA: Stvarno nisam raspoložena za ovog emira kusturicu.

Kaže i ustane. Za njom ustaje Tomo mokrih cipela i sasvim malo ovlaženog rublja i svi muškarci za stolom jer takav je red. Ali oni ne odustaju. Stela krikne. Popne se na stol i krene plesati, udarati, pljeskati. Drago i Mislav prate, oduševljeni, možda od eksera, možda od nenadane zaljubljenosti, a možda jer je tenzija napokon prošla. Vera ostane sjediti.

LUJO: Pleši, Vera. Molim te, pleši.

Dunja i Tomo odlaze, njima to ne treba i ovo nisu platili. Mislav krene bacati novčanice, desetice, dvadesetice, pedesetice, po Luji, po instrumentima, po Dragi. Stela je sretna. Frano pogleda u Luju, pogleda u more, između njih nema razlike, između trube i valova nema baš nikakve razlike. I krene, protiv svega, protiv svog odgoja, protiv roditelja, protiv Vere na stol i raširi ruke. Vuk i Vera ostanu sjediti. Ples, ruke, valovi, truba, stijene i osuda jednog tako fino zagrebačkog para. Lujo klekne i svira svoj solo, melodija Verine tuđe koja ga je nenadano obogatila, ali to nitko ne mora znati. Pogotovo ona, za koju je odlučio da je više nikada neće vidjeti. Nikada više. To je to. Gotovo je.

FRANO: Vera, dodi.

Ruka je odbijena. Truba je odbijena. Život je prihvaćen. A jedno dijete, jedna sasvim malena beba biva ubačena u more, beskrajno more prije nego što je stiglo izdahnuti. Sasvim malena bebica, jedan život s puninom smisla putuje tamo negdje s juga Jadranskog mora, vođen morskom strujom, vođen tužnom sudbinom nekih sfera i mreža i odnosa koje nemaju nikakve veze s njim, vođen tužom, ljudskom patnjom, jedan leš bebice u koju je strpan sav smisao ovog svijeta koji je tek udahnuo.

Vera udahne, broji do tri. Ne zna da li da nekog udari šakom ili nastavi plakati. Odluči ustati, prošetati do obale i gledati u more. Čigani sviraju, karavana prolazi, more ne odustaje. Lujo je prati. Ruke se dižu, i valovi, ruke se miluju, a jedna ruka briše suze.

VERA: Pobjedio si.

LUJO: Nema tu pobjede, Vera. Samo je šteta što ne vjeruješ u ljubav.

VERA: Umukni.

LUJO: Volio sam te.

VERA: Više ne?

LUJO: Više ne.

VERA: U pravu si.

I more isplijune leš jedne malene bebice, tijelo jednog jedinog udaha, bez izdaha i vrijeme stane, more utihne, ruke se spuste, Vera vrisne, zgrabi to dijete kao da će nešto spasiti, možda svoj život, Lujo klekne, a bebica zna, zna bolje od svih drugih na ovome svijetu da je svemir velik i da se stalno širi, a onda će se jednom, u jednom tako kratkom trenutku, kraćem od ovog monologa se skupiti i sve će se vratiti u ništa, u mješinu sila i antisila od kojih je sve nastalo i vrijeme će krenuti unatrag, u svoj početak i sve će biti kao prije. I bebica kaže, nema tu ničega više od onoga što je već u vama i Vera je može čuti dok je steže u porub svoje bijele haljine. Bebica šapće, to je to, mješine mira i tjeskobe, ljubavi i beskrajne tuđe i malo je pravih istina. Malo toga što se može reći naglas. Možda bi Vera mogla reći, nije bilo, nikada nije bilo između tebe i njega, bilo je između vas i mene, ali sebe nisam mogla izabrati. Možda bi Lujo napokon rekao: „moje je srce crno more, u njemu sve pluta. Ne osjećam ljubav, a toliko je zagovaram.“ Možda. Možda Vuk ode i više se nikad nikome ne javi. A vrijeme ide unatrag, preko početka ove svadbe, preko neke glumice u Parizu koja je svjedočila terorističkom napadu, preko jednog samoprozvanog pjesnika koji oplakuje svoća oca, preko svega, preko Napoleona i Revolucije, preko zgrada i uspomena, vrijeme sve gazi, od prvog komada željeza i prve vatre, nekoliko mamuta i T-rexa, preko Boga i jezika i preko svakog smisla. Frano oživljava bebicu, pritišće joj još nerazvijeno srce koje je sve osjetilo s tim prvim udahom. Koliko je svijet nepravedan, pomisli, jer bebica je sve u jednom, sva politika i sva filozofija, jedna čitava povijest patnje u toj, iz mora ispljunutoj, bebici. A bebica zna pa mu i kaže: „Frano, idi, odi daleko odavde, nestani, pobjegni, slobodan si.“ Za rame ga primi Stela, jedna majka koja je previše voljela i stisne jednog sina koji nikada nije bio voljen, koji je naučio gutati svaku emociju, prihvatiti svaku nepravdu i postati neustrašiv. I taj sin napokon krikne, krikne toliko glasno i toliko jako kao da će umrijeti. Dovoljno da ga zagrlji njegov prijatelj Lujo koji se baci na njega, kao i uvijek, da ga zaštititi. I Vuk zagrlji svoju sestru. Ponovno su

ostali sami, ponovno su im se snovi urušili, ponovno upali u zamku vlastitih nepravdi. Zagrlji ih njihova majka i cijela obitelj krvari, a bebica ne diše. Čak i more odaje svoje počasti. A negdje tamo daleko, u hotelskoj sobi, jedan stariji otorinolaringolog ne može prestati razmišljati o jednoj ostarjeloj glumici, njezinu tijelu i njegova dugo uspavana erekcija se probudi. Ponudi je svojoj supruzi, toliko umornoj od naslaga bisera i samoće, koja je odbije. I Tomo popizdi tako jako, kaže joj da je ostavlja, istrčava, slobodan kao dijete, protiv hladnoće, protiv smrti i protiv oluje, trči kao da mu cijeli život ovisi o tome i dohvati se te stare glumice čije su cice bile prkosne kao i ona i poljubi je točno ispred leša bebice.

A negdje tamo, među stolovima, u nekom sasvim drugom vremenu jedna se nova ljubav rađa, oslobođena od bilo kakve ideje i premise, od bilo kakve odluke i plana, jedan sasvim novi osjećaj.

I more se razljuti i vrijeme dođe do svoća početka, do svjetla, i zapljusne ih svom snagom i dopusti im jednu sasvim malu sreću.